

PAVLINKA VELJANOSKA

PRIRUČNIK

za

Muzičko obrazovanje

za treći razred

m-r Pavlinka Veljanoska

PRIRUČNIK

za

Muzičko obrazovanje

za treći razred

Poštovani nastavnici!

Muzika je jedan od najmoćnijih načina komunikacije i izražavanja i izvor je inspiracije i prekrasnih emocija. Ima veliki uticaj na psihofizički razvoj djece i omogućava im da se razvijaju na kompleksan način. To je podržano brojnim istraživanjima i studijama koji potvrđuju vezu između muzike i različitih aspekata dječijeg razvoja. Evo nekoliko načina na koje muzika utiče na djecu:

Kognitivni razvoj. Slušanje i interpretiranje muzike može stimulirati kognitivne sposobnosti kod djece. One mogu razvijati sposobnosti, kao što su: motorika, vokabular; sposobnost za rješavanje problema i razvijanje memorije.

Emocionalni aspekti. Muzika može pomoći djeci da izraze svoje emocionalno stanje i da razumiju emocije drugih. To može pomoći u sticanju emocionalne inteligencije i empatije kod drugih.

Socijalna interakcija. Slušanje i interpretiranje muzike može poboljšati socijalno povezivanje i interakcije kod djece. Muzika se često koristi kao način za komunikaciju kod djece, saradnju i građenje vještina za timski rad.

Razvoj govora. Pjevanje pjesama može pomoći u razvoju govora kod djece, posebno u korigiranju nepravilnog izgovaranja glasova.

Kreativno izražavanje. Sviranjem, pjevanjem, improviziranjem i plesanjem, djeca se mogu izraziti na unikatan način.

Kontrola stresa. Uz pomoć nastavnika, djeca mogu prepoznati svoja osjećanja i da utiču na svoje raspoloženje. Tim načinom će biti posvećeni i skoncentrisani učenju i drugim dnevnim aktivnostima.

Vaša uloga kao nastavnici iz Muzičkog obrazovanja je veoma važna i inspirativna u razvijanju ljubavi prema muzici i podsticanju muzičkog talenta kod učenika.

Priručnik iz *Muzičkog obrazovanja za treći razred* je jedna vrsta pomagala za časove i sredstvo za bogaćenje i dopuna vašeg rada. Za osnovu su uzeti *nacionalni standardi* prema kojima je izrađen *Program*. Pri kreiranju aktivnosti obuhvaćene su svi sadržaji i pojmovi koji su direktno povezani sa standardima za ocjenjivanje. To je urađeno raznovrsnim opštim metodama koji su prilagođeni sadržajima, ali i preko karakterističnih modela iz muzičke pedagogije (tradicionalni, Suzuki, Kodalj). Scenarija za čas su pripremljeni prema Aida-modelu koji najviše odgovara osnovnim načelima nove *Koncepcije za obrazovanje*, čime se osavremenjava nastavni pristup, a učenici dobijaju znanja iskustvenim učenjem i učenje razmišljanjem.

Različite savremene tehnike su dio mozaika scenarija za čas. Prilagođeni su prema specifičnosti predmeta i rezultatu učenja.

U svakom scenariju za čas je međutematska integracija dviju tema *Slušamo muziku* i *Pjevamo, sviramo i igramo*, zato što muzika ima sve ove segmente u sebi. Tu je i međupredmetna integracija kako bi mogli da se shvate svi sadržaji u širem kontekstu. U aktivnostima su umetnuti sadržaji iz medijske pismenosti, međuetničke i interkulture integracije.

Poslije scenarija za čas sledeju Materijali za učenje učenika koji su bazirani na standarde za ocenjivanje. Ovi Materijali će olakšati rad nastavnika i bit će u funkciji formativnog i sumativnog ocenjivanja, a učeniku će pomoći da utvrde znanja sa časa.

Preko scenarija za čas, približavamo se jednostavnim emotivnim i kreativnim izrazima, pa neka ovaj *Priručnik* bude vaš podržavač i pomoćnik u vođenju vaših učenika njihovim putem ka muzičkom iskustvom i mogućnosti za inspiraciju i edukaciju, što će omogućiti da vaši učenici poštuju, vole i interpretiraju muziku. To ćete uraditi prvim koracima u muzičkoj pismenosti, pjevanju i sviranju, stvaralačkoj slobodi i improvizaciji i upoznavanju različitih vrsti muzike.

Najiskrenije želje za uspešno i inspirativno muzičko obrazovanje!

Od autorice

Rezultati učenja iz teme *Slušamo muziku*

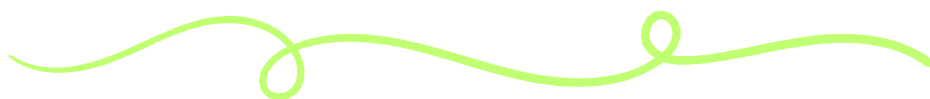
Učenik/učenica će biti sposoban/sposobna da:

1. prepoznaje muzičke instrumente (gitara, harmonika) i grupe instrumenata (žičani, puhački, udarački) u orkestarskim izvedbama.
2. razlikuje dječiju muziku, narodnu muziku, muziku iz animiranih filmova, klasičnu muziku i da prepoznaje po nekoliko primjera iz svake vrste;
3. pokazuje i povezuje po nekoliko muzičkih izražajnih sredstava da bi procijenio karakter slušanih kompozicija;
4. prepoznaje narodne pjesme, igre i instrumente (tambura/čiftelija, ćemane) etničkih zajednica koje žive u RS Makedoniju.

Rezultati učenja iz teme *Pjevamo, sviramo i igramo*

Učenik/učenica će biti sposoban/sposobna da:

1. pjeva pjesme, samostalno i u grupu, poštujući pravila i tehniku pjevanja;
2. svira na dječije muzičke instrumente po sluhu sa pravilnom tehnikom sviranja sa upotrebom naučenih muzičkih elemenata;
3. pjeva i svira jednostavne melodijske vježbe po notnom zapisu sa upotrebom naučenih muzičkih elemenata;
4. izražava se kreativno (u saglasnosti sa karakterom muzike) učešćem u muzičke igre i plesove, primjenom naučenih muzičkih elemenata.

Smjernice, upute i aktivnosti za realizaciju Nastavnog programa

RASPJEVANA DJECA

Sadržaji i pojmovi

Pjesme i brojalice u opsegu do1 - si1

Standardi za ocjenjivanje

Pjeva određeni broj pjesama za djecu i narodne pjesme u opsegu do1 - si1 sa pravilnim pjevačkim stavom i pravilnim disanjem.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Na prvom času iz predmeta Muzičko obrazovanje nastavnik podstiče učenike na diskusiju: Da li volite muziku? Kakvu ste muziku slušali za vrijeme letnjeg raspusta? Koliko pjesama znate? Zašto djeca trebaju pjevati? Diskusija završava zaključkom da muzika treba biti dio naše svakodnevnice, svako dijete treba da pjeva o djetinjstvu da bi mu bilo veselo. Nastavnik zapisuje narodnu poslovicu na tablu „Ko pjeva, zlo ne misli“.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik uvodi učenike u aktivnost *Obrada pjesme po sluhu „Dragi bato“*.

Ova pjesma može dalje biti pjesma model preko kojeg će se usvajati novi sadržaji (brzo/sporo, odspojeno/povezano, tiho/glasno i sl.) Nastavnik objašnjava učenicima da će se upoznati sa jednom od najpopularnijih pjesama u svijetu ispjevana na mnogo jezika. Melodija je ista i to je ustvari univerzalni jezik muzike.

Najprije nastavnik sam pjeva pjesmu, a učenici slušaju.

Najprije nastavnik pjeva pjesmu, a učenici slušaju. Zatim, jer se svaki takt pjesme ponavlja još jednom, nastavnik pjeva jedan takt, a učenici sljedeći, pa ponovo nastavnik, pa učenici. Ovim načinom učenici će brže usvojiti pjesmu tačnom intonacijom, ritmom i tekstom. Pjesma se pjeva nekoliko puta, pri čemu nastavnik insistira na tačnu intonaciju. Može se pokazivati sa rukom kako se kreće melodija. Ukoliko ima uslova, nastavnik može pratiti sa instrumentom, sa harmonskom pratnjom. Pjesma se može pjevati različitom dinamikom (prvi takt glasno, drugi takt tiho). Tempo se može mijenjati i učenike podsticati na diskusiju o tempu koje najviše odgovara karakteru pjesme (ako je mnogo sporo, možda se batu spava; ako je mnogo brzo, možda bato kasni u školu).

Aktivnost 3

Muzika i kretanje

Nastavnik podstiče učenike da osmisle zajedničku koreografiju pjesme. Koreografija treba biti povezana sa muzičkim cjelinama, pa tako na spontan način učenici će uočiti muzičke cjeline (motiv, fraza). Naprimjer, u prvoj fazi stoje na prste i prikazuju buđenje, u drugoj fazi rotiraju oko svoje ose. U isto vrijeme pjevaju i izvode koreografiju.

Aktivnost 4

Učenici se mogu pratiti dječijim muzičkim instrumentima, improviziranim instrumentima (kutija sa školskim priborom, dvije olovke i sl.) ili sa pljeskanjem ruku i pucketanjem prstiju. Ova aktivnost se odnosi na razvijanje ritma. Nastavnik treba da potencira učenicima da paze na tačno taktiranje. Mogu se podijeliti u dvije grupe, jedna grupa da taktira na prvo i treće vrijeme, a druga na drugo i četvrto vrijeme.

Aktivnost 5

Nastavnik podstiče učenike da izmisle svoj tekst na istu melodiju, ali slogovi teksta da odgovaraju tonovima (jedan ton, jedan slog i pravilno akcentovanje uz pomoć nastavnika.) Zatim izvode pjesmu vlastitim tekstom.

Završni dio:

Aktivnost 6

Audioprimjerom nastavnik prezentuje pjesmu učenicima na druge jezike (engleski, francuski, albanski, turski, srpski i sl.) Učenici slušaju i uočavaju jezik. Mogu probati da pjesmu ispjevaju na drugom jeziku. (Materijali za učenje - prilog se može štampati u obliku postera/MIO sadržaji).

Aktivnost 7

Učenici boje bojanku (Materijali za učenje).

Zabilješka: Date su više aktivnosti, a nastavnik može izabrati prema interesima i sposobnostima učenika i uslovima za rad. Isto tako, dio aktivnosti se mogu relizovati za vrijeme slobodnih učeničkih aktivnosti.

Refleksija

Koju pjesmu smo naučili danas? Šta vam je na času bilo najinteresantnije? Da li ste svi naučili pjesmu?

Sredstva

Instrument, tabla, uređaj za slušanje muzike, nastavni listići.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualna praktična izvedba (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktična izvedba u grupi.

BROJALICE

Sadržaji i pojmovi

Pjesme i brojalice u opsegu do1 - si1

Standardi za ocjenjivanje

Demonstrira jasnu dikciju, tačnu artikulaciju i ritam dok kazuje brojalicu.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik upita ko želi da ispjeva pjesmu sa prošlog časa. Učenici se prijavljuju, a nastavnik počinje da kazuje brojalicu kako bi odredio koji će učenik pjevati. Zatim podstiče učenike da razmišljaju koje brojalice znaju i kada da ih koriste. Jedan od učenika počinje i kada stigne brojanjem do drugog učenika, on nastavlja dalje.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik prezentuje jednu brojalicu. Podstiče učenike da odrede duge i kratke slogove. Zatim se zajednički crtaju na tabli sa simbolima (naprimjer, cvjetovi). U svakom simbolu se upisuje slog (korelacija sa maternjim jezikom i Likovnim obrazovanjem). Slogovi koji traju duže crtaju se sa većim simbolima, a slogovi koji traju kraće, sa manjim simbolima. Zatim svaki učenik predstavlja svoju brojalicu simbolima. Nastavnik daje smjernice za jasnu dikciju, tačnu artikulaciju i ritam kazivanja (Materijali za učenje).

Aktivnost 3

Tokom interpretacije brojlica učenici se mogu pridruživati dječijim muzičkim instrumentima ili izvođenjem različitih pokreta u ritmu (lupanje nogama, pucketanje prstima, pljeskanje rukama, udaranje po koljenima ili kombinacija od svih pokreta). Isto tako, mogu se podijeliti u dvije grupe, jedna grupa da interpretira, a druga grupa da pridružuje sa ritmom.

Aktivnost 4

Nastavnik podstiče učenike da razmisle gdje mogu koristiti brojalice u nastavi (na času iz Fizičkog obrazovanja, u igrama na času kada treba da se izabere jedan učenik za neku aktivnost i dr.).

Aktivnost 5

Nastavnik usmjerava učenike da popričaju sa odraslima iz svog okruženja o brojalicama koje su oni koristili u svom djetinjstvu. Na taj način će se brojalice prenositi na sljedeće generacije.

Refleksija

Šta smo danas učili? Da li su vam se dopale aktivnosti? Koje aktivnosti su vam se dopale najviše?

Sredstva

Pribor za crtanje, tabla, dječiji muzički instrumenti.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualna praktična izvedba (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktična izvedba u grupi.

ODSPOJENO/POVEZANO

Sadržaji i pojmovi

Muzička izražajna sredstva (melodija, ritam, metar, sporo/brzo/umjereno, visoki/niski tonovi, glasno/tiho, povezano/odspojeno).

Standardi za ocjenjivanje

Identifikuje auditivne kontraste (visoko/nisko, kratko/dugo, sporo/brzo/umjereno, glasno/tiho, povezano/odspojeno); identifikuje različita muzička izražajna sredstva u slušanim kompozicijama; identifikuje karakter slušanih kompozicija.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik prezentuje dvije slike - kengura i labuda. Podstiče učenike da prepoznaju i kažu informacije koje znaju o njima. Nastavnik dopunjuje zanimljivim informacijama. *(Kengur je najveća životinja koja može da skače. Živi u Australiju. Može da skače brzinom od 70 km na sat. Može da preskoči jednim skokom rastojanje do 9 metara. Majka kengur na prednjem dijelu tijela ima džep u kojem nosi svoje malo dok ne poraste. Labud je bijela graciozna ptica. Bijelu snježnu boju perja dobija oko treće godine svog rođenja. Može da leti, ali najčešće polovi vodenom površinom. Svoje gnijezdo pravi odmah pored vode ili na samu vodu. Gnijezdo pravi od biljki i oblaže ga perjem.)*

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik objašnjava učenicima da postoje kompozicije za kengura i labuda. Zatim usmjerava učenike da se pripreme za slušanje muzike i da osjete kako se tonovima mogu predstaviti karakteristike životinja. Zapisuje naslov kompozicija i ime kompozitora na tabli, a učenici zapisuju u sveske.

Poslije prvog slušanja, nastavnik podstiče učenike da govornom vježbom iskažu svoja osjećanja. Učenici diskutiraju.

Zatim se još jednom sluša kompozicija, ali nastavnik daje smjernice učenicima o onom na šta trebaju posvetiti pažnju: Kakvi su tonovi, povezani ili odspojeni? Kakvom brzinom se izvodi kompozicija? Zašto je to tako (povezano sa naslovom)? Kojom jačinom se izvodi kompozicija? Koji instrumenti izvode kompoziciju?

Poslije drugog slušanja, učenici odgovaraju na pitanja.

Sen-Sans: **Labud**

https://www.youtube.com/watch?v=cXEy_UfSgCU

Istim načinom sluša se i druga kompozicija **Kengur**. Potencira se da se uoče odspojeni tonovi nasuprot povezanih. Nastavnik podstiče učenike da objasne kontraste (povezano – kengur odmara, odspojeno – kengur skače). Uočava se i instrument, tempo (brzo, sporo, umjereno), dinamika (tiho, glasno).

Sen-Sans: **Kengur**

<https://youtu.be/8gJNhJ7I7Mk>

Aktivnost 3

Nastavnik podstiče učenike na ponovnom slušanju dviju kompozicija da izvode pokrete (da bi se potencirao način izvedbe povezano/odspojeno). Zatim se diskutuje o načinu kretanja sa načinom izvedbe kompozicija.

Završni do:

Aktivnost 4

Učenici popunjava tabelu slušanih kompozicija (Materijali za učenje).

Aktivnost 5

Učenici slušaju kompozicije još jednom i crtaju kengura i labuda.

Refleksija

Koje kompozicije smo slušali danas? Da li se kompozicije pjevaju ili sviraju? U koju kompoziciju je bilo odspojeno sviranje? Zašto? Na koji način je izvedena kompozicija **Labud**? (Povezano)

Sredstva

Uređaj za slušanje muzike, prezentacija - ilustracije ili fotografije od kengura i labuda, pribor za crtanje, nastavni listići.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualna praktična izvedba (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke instrumente i muzičke igre); praktična izvedba u grupi.

OBRADA PJESME PO SLUHU

Sadržaji i pojmovi

Pjesme i brojalice u opsegu do1 - si1

Standardi za ocjenjivanje

Pjeva određeni broj pjesama za djecu i narodne pjesme u opsegu do1 - si1, pravilnim pjevačkim stavom i pravilnim disanjem: pjeva sa drugima u grupi saglasno tempu, dinamici i ritmu.

Zabilješka: Obrada pjesme po sluhu odvija se utvrđenim metodskim postupkom koji obuhvata nekoliko bitnih koraka u glavnom dijelu časa. Prateće aktivnosti su prema mogućnostima i sposobnostima učenika u odjeljenju, uslovima rada u učionici, sposobnostima nastavnika da svira na instrumentu (harmonika pratnja pjevanja) i dr. Zato, u ovom će scenariju biti navedeni koraci na koje nastavnik treba posvetiti posebnu pažnju i prijedlog-Aktivnosti. Tako, ovaj primjer scenarija će moći da se prilagodi svim časovima na koje se obrađuje pjesma po sluhu. Nastavnik treba da planira koliko pjesama će se obrađivati tokom školske godine, bira pjesme koje su predložene u Programu ili pjesme po svom izboru i prilagođava datom Scenariju za čas.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik diskusijom uvodi učenike u sadržaj pjesme koja će se obrađivati. Postavlja pitanja, prezentuje ilustraciju ili fotografiju i podstiče učenike govornom vježbom da iskažu svoje mišljenje ili svoj stav. Pravi se međupredmetna integracija prema sadržaju pjesme.

Aktivnost 2

Nastavnik upjevava učenike sa osnovnom skalom i sa kratkim vježbama za upjevavanje. Usmjerava učenike ka obradi pjesme po sluhu. Zapisuje naslov na tablu i čita se tekst. Diskutira se u vezi teksta. Zatim se pjesma obrađuje dio po dio. Nastavnik prati sa instrumentom, sa harmonskom pratnjom.

Ukoliko se pjesma sluša kao zvučni primjer, nastavnik treba usmjeriti učenike da prvo slušaju pjesmu, pa da je interpretiraju. Ali, potrebno je da je pjevaju i bez audiopratnje. Samo tako mogu umetnuti vlastitu interpretaciju, tempo i dinamiku. Nastavnik podsjeća učenike na pravilni pjevački stav i pravilnu vokalnu tehniku. Daje instrukcije za pravilno disanje i za pravilno izgovaranje riječi, posebno na samoglasnike.

Nastavnik usmjerava učenike na tačnu intonaciju. Ovom segmentu treba obrnuti posebnu pažnju, višekratnim ponavljanjem, pokazivanje rukom od strane nastavnika za kretanje melodijske linije.

Nastavnik podstiče učenike da pjevanjem otkriju karakter pjesme, pritom koristeći izražajna sredstva (tempo, dinamika, agogika).

Pjesma se pjeva nekoliko puta. Mogu je pjevati svi učenici, u grupama (strofa – jedna grupa, refren – druga grupa), solist i grupa, individualno. Učenici se mogu pratiti ritmičkim dječijim instrumentima.

Završni dio:

Aktivnost 3

Nastavnik usmjerava učenike da kreativno izraze osjećaje iz obrađene pjesme, stihovima ili koreografijom. Koreografiju osmišljavaju učenici. Može biti usaglašenim pokretima ili slobodno plesanje.

Zabilješka: *Potrebno je da se obrađene pjesme ponavljaju tokom cijele školske godine. Isto tako, mogu se pripremati priredbe sa svim obrađenim pjesmama.*

Refleksija

Šta smo učili danas? O čemu se govori u pjesmi? Kakvog karaktera je pjesma? Da li ste je svi naučili?

Sredstva

Instrument, uređaj za slušanje muzike, pribor za crtanje.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

Preporučene dječije pjesme za obradu pjesme po sluhu

<https://youtu.be/UgEZzu6ErDY> Златно Славејче: *Ајде* (**Zlatno slavejče**: Hajde)
<https://youtu.be/OvYAE5Gk4vY> Штом си среќен (*Kad si sretan*)
<https://youtu.be/NJArLQwDQWI> Поточиња: *Екопесна* (**Potočići**: *Ekorjesma*)
<https://youtu.be/5de3aZhJ4hc> **Potočići**: *Djeca cijelog svijeta*
<https://www.youtube.com/watch?v=4YFwnu2qihQ> Поточиња: *Пролет* (**Potočići**: *Proljeće*)
<https://www.youtube.com/watch?v=xoZYy58AkO4> Свездулка (*Zvezdica*)
<https://www.youtube.com/watch?v=zsFH-xLtteA> Šumska svađa –
gradski dječiji hor „Glas djece Skoplja“)
<https://www.youtube.com/watch?v=XZUnFuoETvA> **Dajte muziku**: *Kire bananam*
<https://www.youtube.com/watch?v=3SlpiDdKOfl> **Dajte muziku**: *Crni, žuti, bijeli*
https://www.youtube.com/watch?v=Jud_yoAVCUA **Dajte muziku**: *Prijatelj*

Narodne i dječije pjesme za druge nastavne jezike

Za bosanski nastavni jezik

<https://youtu.be/ETPSPR0rbLw> Sve naše ljubavi - Dječiji hor „Princess krofne“

Za srpski nastavni jezik

<https://youtu.be/lKiztfdc7Hs> *Muzika na struju* – dječiji hor „Čarolija“

<https://www.youtube.com/watch?v=nRI407E4kxs> *Kolačići* – dječiji hor „Čarolija“

<https://youtu.be/kVBLAY852bg> Splet srpskih igara – Kolibri/Dječiji hor RTS Simfonijski orkestar

Za albanski nastavni jezik

<https://youtu.be/ShscnBNpKes> – Kori i femijeve "Sounddance" /Oral/Čas

<https://youtu.be/jfeTYows9oE> Cila jam cila je/*Ko sam, ko si*

<https://youtu.be/Aq6ps5srUvU> Fëmijët janë vet bukuria/*Djeca su sama ljepota*

<https://youtu.be/V6nYnqDnnwl> Ty në rërë të vizatoj/*Tebe na pijesak crtam*

<https://youtu.be/tvIAJiT9l5M> Kori i zogjve/*Pjesma ptica*

<https://youtu.be/we0NeMKbniQ> Ne jemi gjelbërimi/*Mi smo zelenilo*

<https://youtu.be/Y6ldc5tJz64> 4 Stinët/4 *Godišnja doba*

https://youtu.be/iXCz3wmg_7M Do, re, mi (iz animiranog filma)

Za turski nastavni jezik

<https://youtu.be/rGGZnh8W7Oo> Gezegenler/*Planete*

<https://youtu.be/jgYIH0lcw2U> Bilmece/*Slagalica*– TRT Ankara Radyosu Çok Sesli Çocuk Korosu

<https://www.youtube.com/watch?v=iOM0uwSC0U4> Masallara İnan/*Vjeruj bajkama*

<https://www.youtube.com/watch?v=0Cpe4YqA1Bs> Hayat Bayram Olsa/*Da je život bio kao praznik*

<https://www.youtube.com/watch?v=XldEWP3R-7c> Fulio – Chavorikani parada/*Dječija prada*

(na romskom jeziku)

<https://www.youtube.com/watch?v=xkJYDRgSo9w> Sadije – Mamo I Love You/*Mama aj lav ju* (na romskom jeziku)

ČETVRTINA NOTE I PAUZA

Sadržaji i pojmovi

Uvod u pjevanju i sviranju notnog zapisa (tonovi: sol1, mi1, la1, re1, do1; ritam - četvrtina note, četvrtina pauze, taktiranje)

Standardi za ocjenjivanje

Izgovara taktiranjem i svira na ritmičkim instrumentima elementarne ritmičke vježbe sa četvrtinama note i pauzama.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik pjeva kratke melodijske motive, zatim proizvodi zvuk sa lupanjem, škripanjem, šuštanjem lišća i sl. Podstiče učenike da diskusijom uoče koja je razlika između zvukova. Učenici diskutiraju i daje se zaključak da zvuk može biti neodređen i određen (ton). Nastavnik pjeva zvučne primjere za učenike kako bi mogli da uoče osobine tona (trajanje – prvo pjevanje dugih tonova/ton do sa polovinama nota, pa kratkim tonovima/ton do sa četvrtinama nota, visina – nastavnik pjeva različite tonove po visini, jačina - nastavnik pjeva tiho i glasno i boja – nastavnik pjeva, pa svira na instrumentu). Učenici diskutiraju o osobinama tona, a nastavnik ih dopunjuje.

Glavni dio:

Aktivnost 2

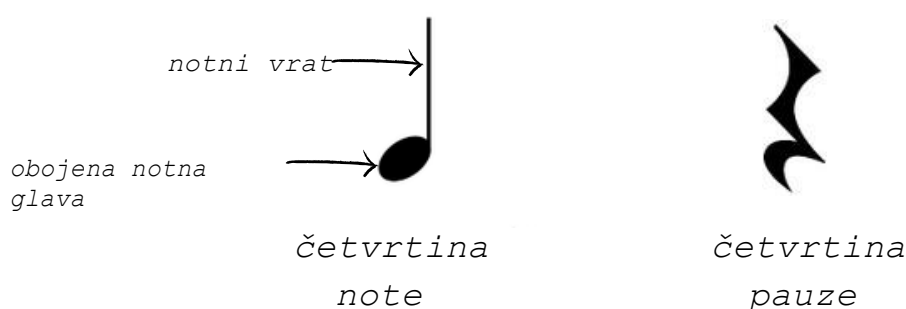
Nastavnik pjeva melodiju u ritmu i usmjerava učenike da taktiraju. Objašnjava im način taktiranja (rukom nadole i nagore). Podstiče učenike na druge načine taktiranja (pucketanje prstima, pljeskanje rukama) s funkcijom označavanja udara. Pita učenike o kojoj osobini tona se radi (trajanje).

Aktivnost 3

Nastavnik usmjerava učenike prema igri *Ko daje znak?* Brojalicom se izabere jedan učenik da izađe iz učionice, dok se drugi učenici dogovaraju o toku igre. Učenici stoje u krug. Taktiraju na različite načine (pucketanje prstima, lupanje nogama, skakanje i sl.), a jedan učenik treba da pokazuje načine taktiranja. Učenik koji je van učionice vraća se i njegov zadatak je da pronađe učenika koji pokazuje znake. Ovo je varijanta igre, prilagođena prema sadržaju časa, pa zato nastavnik treba da insistira na ravnomerno taktiranje na različite načine.

Aktivnost 4

Nastavnik podstiče učenike da razmišljaju na kakav način se može zapisati trajanje nota. Pokazuje im sliku različitih notnih vrijednosti i zaokružuje četvrtinu note. Objašnjava da ona predstavlja osnovnu jedinicu brojanja i upoređuje je sa jedinicama za brojanje u drugim oblastima. Pokazuje im način pisanja na tablu. Zatim pjeva vježbu sa četvrtinom note, pa pauzu i podstiče učenike da otkriju o čemu se radi. Nastavnik doobjašnjava da pored nota ima i pauza i zapisuje četvrtinu pauze na tablu. Učenici prepisuju u sveske i vježbaju pravilno pisanje nota i pauza.

Završni dio:

Aktivnost 5

Roboti

Nastavnik usmjerava učenike da kažu jednu rečenicu i da zatim kažu slogove u četvrtine note taktiranjem (naprimjer, ja sam sret-no dije-te). Komentirati da učenici zvuče kao roboti.

Aktivnost 6

Nastavnik prezentuje melodijsku vježbu od četvrtine nota i pauza. Učenici je prepisuju i taktiraju zajedno i individualno. Mogu se izvoditi i dječijim ritmičkim instrumentima. (Materijali za učenje).

Refleksija

Šta smo učili ovog časa? Koliko traje četvrtina note i pauza?

Sredstva

Tabla, projektor, radni listovi.

Praćenje napretke

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupu.

TONOVI SOL I MI

Sadržaji i pojmovi

Uvod u pjevanje i sviranje po notnom zapisu (tonovi: sol1, mi1, la1, re1, do1); ritam - četvrtina note, četvrtina pauze, taktiranje.

Standardi za ocjenjivanje

Identifikuje položaj nota mi1, sol1, la1, re1, do1 na petoliniju; upotrebljava violinski ključ i naučene tonove prema vlastitom notnom zapisu.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik dijeli sliku iz partiture (iz dječije pjesme). Usmjerava učenike ka diskusiji: Na koji način se može zapisati muzika? Sa kojim znacima? Da li se mogu pisati note u svesku sa kvadratićima?

Aktivnost 2

Nastavnik pjeva učenicima pjesmu *Do želi doručak* i podstiče ih da nabrajaju tonove redom. Pjeva se tonska skala.

Glavni dio:

sol

mi

Aktivnost 3

Nastavnik usmjerava učenike na diskusiju o jeziku i pismu muzike. Ako su u maternjem jeziku slova za pisanje, u muzici su note sa kojima se piše muzika. Crta petolinije i podstiče učenike da uoče gdje se pišu note (u linijama i prazninama). Upisuje violinski ključ, a učenici vježbaju pravilno pisanje. Potencira da se violinski ključ zove i sol-ključ zato što počinje da se piše s mjesta gdje stoji ton sol.

Upisuje ton sol sa četvrtinom note i usmjerava učenike da uoče gdje se piše (na drugu liniju). Pjevaju zajedno ton sol (sa intonacijom, pratnjom sa instrumentom).

Nastavnik kazuje učenicima da će se ovog časa upoznati sa još jednim tonom - mi. Podstiče učenike da prvo uoče rastojanje između dva tona sa kretanjem naniže i da nađu mjesto tona mi na petoliniju koristeći linije i praznine. Učenici odgovaraju, a nastavnik vizuelno prikazuje rastojanje i mjesto tona.

Učenici prepisuju tonove u svesku sa četvrtinama nota. Nastavnik im daje intonaciju i pjevaju tonove nekoliko puta. Ukoliko ima melodijski dječiji instrumenat, učenici uz pomoć nastavnika sviraju tonove sol i mi.

Završni dio:

Aktivnost 4

Nastavnik podstiče učenike da individualno improviziraju melodiju sa tonovima sol i mi, a može se koristiti i četvrtina pauza. U sveskama mogu napisati melodijsku vježbu i pjevati je i svirati.

Aktivnost 5

Učenici se redaju u kolone. Upisuje se kredom (a može se koristiti i konopac) paralelno pored njih jedna linija. Sa desne strane linije je ton mi, sa lijeve strane je ton sol. Nastavnik počinje da pjeva melodiju sa tonovima mi i sol, a učenici skakajući stanu na stranu ispjevanog tona. Nastavnik može ponoviti ton i praviti različite melodijske kombinacije, a kasnije može pjevati na neutralnom slogu kako bi učenici prepoznali ton prema visini. Učenici moraju biti pažljivi, zato što ako neko griješi, izlazi iz igre.

Refleksija

Koje tonove smo naučili danas? Gdje se pišu? Koja aktivnost vam je bila najinteresantnija?

Sredstva

Slike, tabla, kreda (konopac).

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

Melodija pjesme **Do želi doručak**

(Tekst je dat u Materijalima za učenje. Pjesma se ne obrađuje, nego služi kao uvod u izučavanju imena tonova).

ŽIČANI INSTRUMENTI

Sadržaji i pojmovi

Muzički instrumenti i glasovi (grupe orkestarskih instrumenata: žičani, puhački, udarački; muzički instrumenti: harmonika, gitara; narodni instrumenti: tambura/čiftelija, ćemane).

Standardi ocjenjivanja

Pravi razliku između grupa orkestarskih instrumenata, vizuelno i zvučno.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik prezentuje sliku žičanih instrumenata (skup) i podstiče učenike na diskusiju: Od čega je sastavljen ovaj skup? Koje instrumente ste prepoznali? Koje su sličnosti, a koje su razlike između instrumenata? (imaju žice, neki imaju slični oblik, a neki različiti.)

Glavni dio:

Aktivnost 2

Uz pomoć nastavnika, učenici nabrajaju dio instrumenata, uočavaju oblik i žice. Zajedno formulišu grupu žičanih instrumenata. Nastavnik prezentuje zvučni primjer i usmjerava učenike da uoče zvuk žičanih instrumenata. Poželjno je da primjer bude prezentovan kao videomaterijal za učenike da uoče način sviranja.

Mocart: „Mala noćna muzika“ 1 stav, allegro fragment
<https://www.youtube.com/watch?v=UzEX0-nwN4Y&feature=share&fbclid=IwAR0ng-ozMF3-jHbQHST1ipY63dVHo>

Završavanjem zvučnog primjera, nastavnik podstiče učenike na diskusiju o zvuku i o načinu sviranja. Učenici opisuju. Zatim ih pita o tempu, dinamici i karakteru kompozicije.

Aktivnost 3

Nastavnik priča o kompozitoru Wolfgang Amadeus Mocartu sa interesantnim faktima o životu i djelu. Učenici zapisuju naslov kompozicije i kompozitora u sveskama.

Završni dio:

Aktivnost 4

Učenici izrađuju nastavne listiće (Materijali za učenje) kako bi bolje uočili oblik žičanih instrumenata. Dok rade, sluša se kompozicija.

Aktivnost 5

Ukoliko ima uslove, nastavnik može obezbjediti jedan žičani instrument kako bi učenici vidjeli i probali da odsviraju tonove.

Refleksija

Šta smo danas učili? S kojim instrumentima smo se upoznali? Koju kompoziciju smo slušali?

Sredstva

Projektor, uređaj za slušanje muzike, nastavni listići.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika.

GITARA

Sadržaji i pojmovi

Muzički instrumenti i glasovi (grupe orkestarskih instrumenata: žičani, puhajući, udarački; muzički instrumenti: harmonika, gitara; narodni instrumenti: tambura/čiftelija, ćemane).

Standardi za ocjenjivanje

Prepoznaje harmoniku i gitaru, vizuelno i zvučno.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik usmjerava učenike ka igri sa slovima *Pogodi instrumentat* (**Govorko, Vješala** i sl.). Nastavnik može zapisati na tabli ili pripremiti igru u digitalnom obliku. Riječ koja će se dobiti je instrumentat s kojim će se učenici upoznati na času.

Glavni dio:

Nastavnik prezentuje sliku i usmjerava učenike ka diskusiji o gitari kao instrumentu: U kojoj grupi instrumenata pripada gitara? Koliko žica ima? Kakva se muzika izvodi na gitari? Pomaže učenicima da uoče dijelove na gitari.

Zatim prezentuje nekoliko zvučnih primjera. Zvučni primjeri slušaju fragmentirano.

Rodrigo: *Koncert za Aranhuez, 2 stav. Adadžo*

<https://www.youtube.com/watch?v=KzEFQW9CXGc>

Izvođenje na instrumentu gitara od djeteta izvođača

https://www.youtube.com/watch?v=BJKYjXe6ACE&ab_channel=aissav

Vivaldi: *Koncert za gitaru i žičani instrumenti*, u D-dur

https://www.youtube.com/watch?v=zuQ1Hfy_DNA

Rok balade 70-tih i 80- tih, električna gitara

<https://www.youtube.com/watch?v=gG3bV1ZWYng>

Poslije završetka svakog zvučnog primjera diskutira se o načinu sviranja, muzičkom žanru (vrsti muzike), karakteru kompozicije i izražajnim sredstvima. Donosi se zaključak da se gitarom izvode različite vrste muzike i da na gitari mogu svirati instrumentalisti svih uzrasti.

Završni dio:

Aktivnost 3

Nastavnik usmjerava učenike da izrade nastavne listiće (Materijali za učenje). Pritom, još jednom se slušaju kompozije za gitaru.

Aktivnost 4

Nastavnik podstiče učenike da osmisle kretanje/koreografiju na ponovnom slušanju kompozicija, pritom da iskažu vrstu muzike i karakter kompozicije. Kompozicije se slušaju sa fragmentima, pa može se igrati igra „Muzičke statulete“ (nastavnik odjednom stopira muziku, a svaki učenik ostaje u zatečenom položaju. Muzika se nastavlja i učenici nastavljaju plesati različite žanrove).

Refleksija

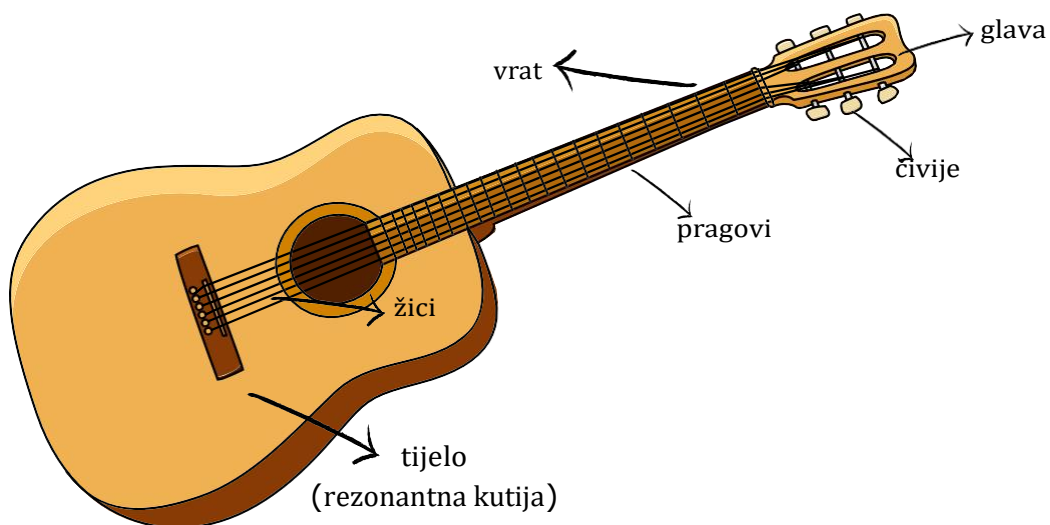
Šta smo danas učili? U kojoj grupi instrumenata spada gitara? Koja vam se kompozicija najviše dopala? Zašto?

Sredstva

Uređaj za slušanje muzike, projektor, nastavni listići (Materijali za učenje).

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika.

JESENJI ORKESTAR

Sadržaji i pojmovi

Muzičko izražavanje i stvaranje (slobodno muzičko izražavanje, kreiranje/ stvaranje).

Standardi za ocjenjivanje

Kreira kratke ritmičke i melodijske cjeline praćene pljeskanjem, koraćanjem ili raznim vrstama dječijih ritmičkih melodijskih instrumenata.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik uvodi učenike u tehniku 5 *zašto*? Postavlja se pitanje riječju *zašto*. Tako se stvaraju 5 pitanja i 5 odgovora. Pitanje je: *Zašto volim jesen?* (mogući odgovor: *Zato što je divna*, sljedeće pitanje: *Zašto je divna?* itd.). Tehnika se može raditi samostalno i u grupi. Po završetku, nastavnik podstiče učenike na diskusiju o tome koje plodove nam jesen daruje.

Aktivnost 2

Nastavnik je prethodno pripremio materijale i jesenje plodove za izradu ritmičkih instrumenata (kestenje, šišarke, kukuruz, orasi, sitni čvrsti plodovi, plastične čaše, limenke i sl.) Usmjerava učenike ka izradi instrumenata.

Glavni dio:

Aktivnost 3

Nastavnik podstiče učenike da proizvode zvuke sa izrađenim instrumentima. Kazuje riječ, a učenici dočaraju riječ sa izrađenim instrumentima.

(pada kiša, puha vjetar, grmi, lišće pada i sl.).

Zatim daje smjernice za aktivnost *Jesenja priča*. Najprije u grupama podijeliti instrumente sličnog zvuka. Zatim nastavnik čita tekst, a učenici na datu riječ proizvode zvuke prema značenju riječi (imitiraju zvuke iz prirode). Ovo je način kretivnog izražavanja i improviziranja sa izrađenim instrumentima (Materijali za učenje).

Završni dio:

Aktivnost 4

Nastavnik dijeli kompoziciju, a učenici je prate u ritmu sa izrađenim instrumentima. Prate tempo i dinamiku kompozicije. Mogu i plesati u ritmu.

Refleksija

Šta smo radili na času? Koja aktivnost vam je bila najinteresantnija?

Sredstva

Jesenji plodovi za izradu unstrumenta, materijali (čaše, kutije, vezice, lijepak i dr.), uređaj za slušanje muzike.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

MUZIKA IZ ANIMIRANOG FILMA

Sadržaji i pojmovi

Vrsta muzike (klasična muzika, muzika za djecu, muzika iz animiranog filma, narodna muzika, kompozitor).

Standardi za ocjenjivanje

Identifikuje vrstu muzike koju je slušao na osnovu kompozicija koje je prethodno slušao/slušala; identifikuje i navodi najmanje jednu kompoziciju iz svake muzike.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik prezentuje kratke audioodlomke sa muzikom iz animiranih filmova. Podstiče učenike da ih prepoznaju i usmjerava ih prema diskusiji: Da li primjećujete muziku dok gledate animirane filmove? Da li je isti doživljaj ako gledate animirani film umanjenog zvuka? Da li muzika pridonosi da vam animirani film bude interesantniji? Kako utiče na emocije i na atmosferu u scenama?

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik prezentuje zvučni primjer ili videoprimjer iz animiranog filma *Kralj lav*. Primjer se prosljeđuje. Nastavnik prevodi naslov. Učenici diskutiraju o karakteru pjesme i povezuju sa scenama. Nastavnik postavlja pitanja: Da li bi muzika odgovarala scenama i kretanju animiranih likova da je bila u mnogo brzom tempu? Kakav je karakter pjesme? U kojem je tempu i dinamici? Ko izvodi pjesmu? Učenici diskutuju o postavljenim pitanjima.

Osjećaš li ljubav večeras iz animiranog filma *Kralj lav*

[https://www.youtube.com/watch?v=CF-](https://www.youtube.com/watch?v=CF-c1K3WWg4&list=PLGYGe2PKknX2kydiv28aq8dBXBWeJfxgg)

[c1K3WWg4&list=PLGYGe2PKknX2kydiv28aq8dBXBWeJfxgg](https://www.youtube.com/watch?v=CF-c1K3WWg4&list=PLGYGe2PKknX2kydiv28aq8dBXBWeJfxgg)

Nastavnik prezentuje još jednu pjesmu iz istog animiranog filma, ali sa različitim karakterom. Učenici prave uporedbu sa prvom pjesmom u vezi karaktera, scene, tempa, dinamike i izvođača.

Hakuna matata iz animiranog filma *Kralj lav*
<https://www.youtube.com/watch?v=mzABW42AlhM>

Aktivnost 3

Ponovo se slušaju pjesme. Nastavnik podstiče učenike da plešu slobodnim pokretima prema karakteru pjesme. Usmjeravaju se da stvaraju zajedničku koreografiju na slobodne učeničke aktivnosti s kojom mogu nastupiti na priredbi.

Završni dio:

Aktivnost 4

Nastavnik usmjerava učenike da zapišu svoje utiske iz kompozicije pismenim izražavanjem (Materijali za učenje).

Refleksija

Šta smo radili ovog časa? Koje pjesme smo slušali? Kakav je bio karakter pjesama?

Sredstva

Projektor, uređaj za slušanje muzike, radni listovi.

Praćenje npretk

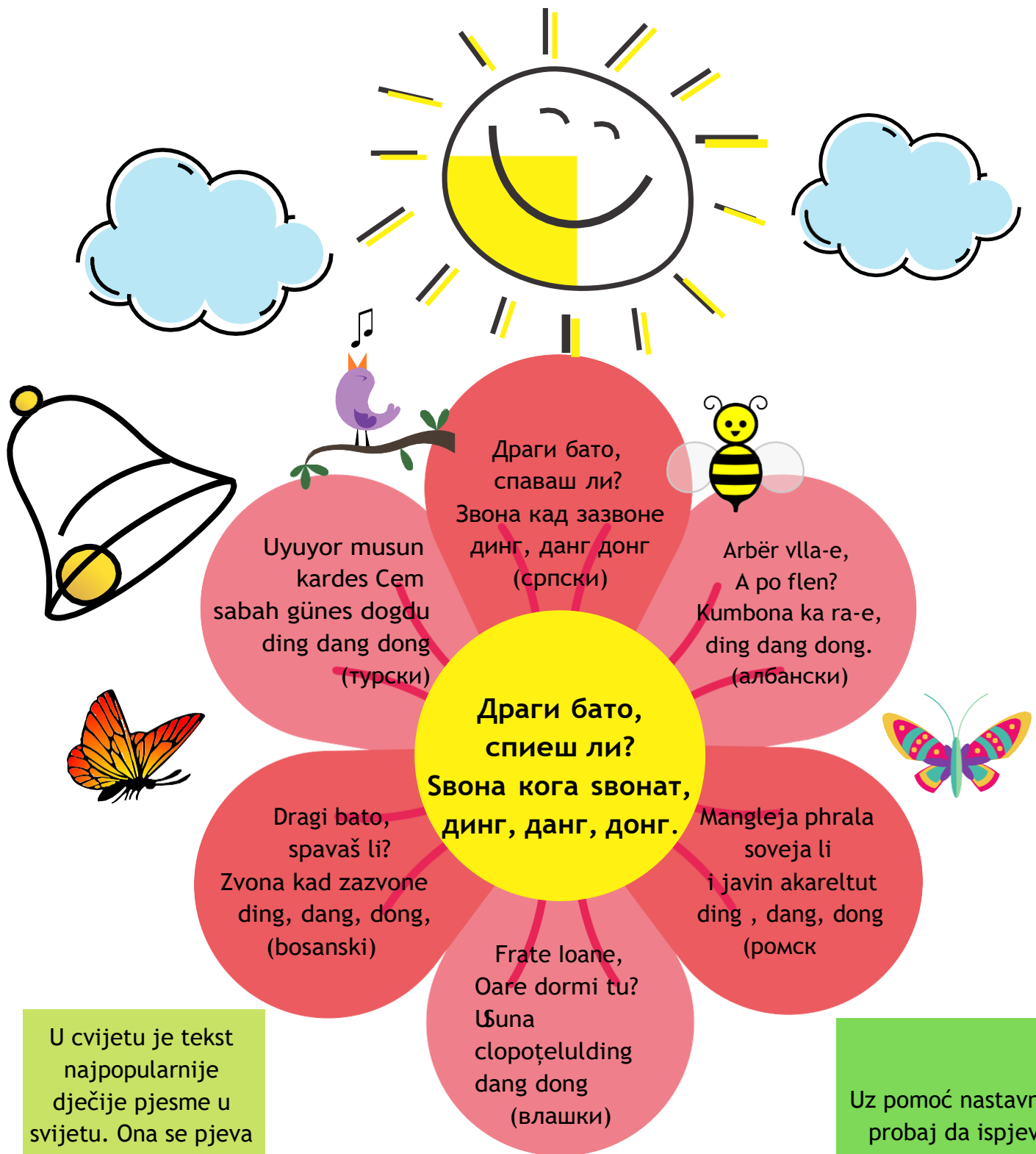
Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; praktično izvođenje u grupi.

Materijali za učenje za učenike

GRIJE NAS ISTO SUNCE

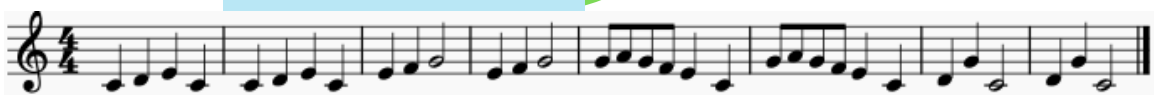

U cvijetu je tekst najpopularnije dječije pjesme u svijetu. Ona se pjeva na mnoge jezike, istom melodijom.

U našoj državi žive djeca koja govore i uče na svom maternjem jeziku koji je različit od tvog maternjeg jezika.

Ispjevaj pjesmu na tvom maternjem jeziku.

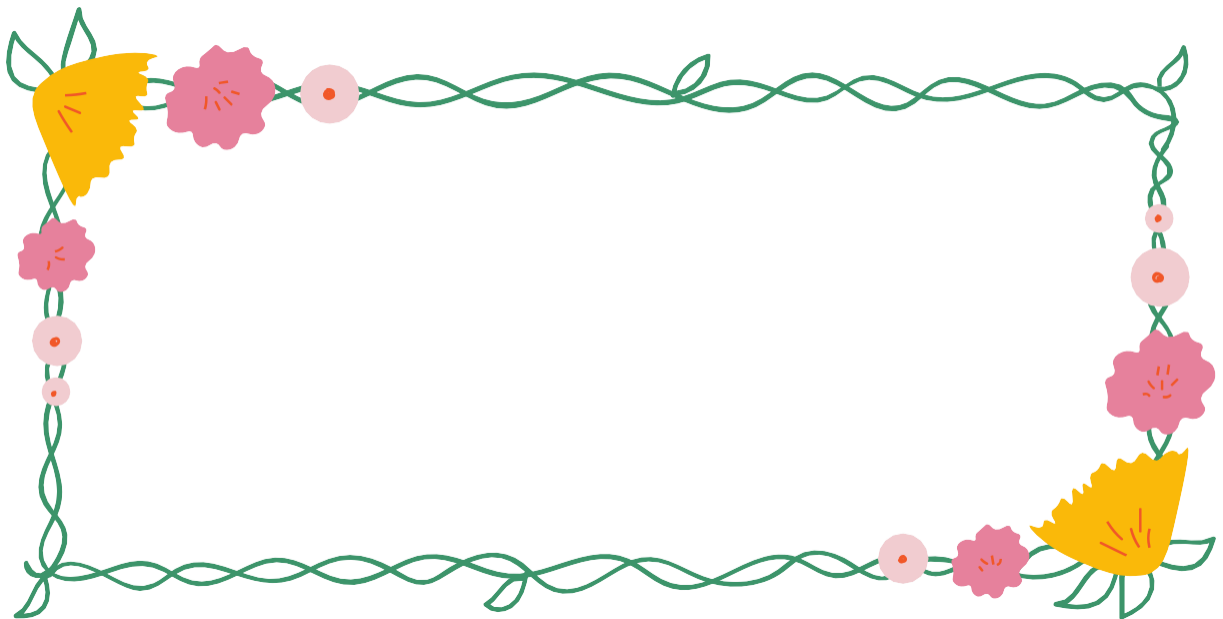
Uz pomoć nastavnika, probaj da ispjevaš pjesmu i na drugim jezicima.

1. Oboji crtež.

2. Napiši tvoj tekst na melodiju pjesme *Dragi bato* uz pomoć nastavnika.

BROJALICE

1. Simbolima loptica prikazana je jedna brojlica. Probaj je kazati u ritmu, ali pazi na veličinu loptica. Slogovi u većim lopticama traju duže, a u manjim, kraće.

2. Probaj istim načinom, drugim simbolima da pokažeš tvoju omiljenu brojalicu.

3. Sva djeca svijeta imaju svoje igre, ali i svoje brojalice. Probaj kazati brojalice različitim jezicima i pročitaj njihovo značenje.

(srpski jezik)

Пи, пи, пи, пи, пи, пи, пи,
глад-ни смо ти, ма-ма, ми!
Ко,ко, ко, ко,ко, ко, да,
ме-ни зр-но, ва-ма два!

(Пи, пи, пи, пи, пи, пи, пи,
мамо, многу гладни сме!
Ко, ко, ко, ко, ко, ко, да,
земам едно, давам две!)

(albanski jezik)

Ma-cja vo-gël pis pis!
Në do-llap kush lë-viz.
Ësht' mi-u ka-qa mi-u,
krejt pi-ja-tat i lë-pi-u.

(Пис, пис, мало маче!
Во долапот мрда раче!
Таму има глушец мал,
садови тој излижал!)

Врни, врни, дожд,
да си купам грош,
да си купам виолина,
да ме слушнат од милина!

(turski jezik)

Hoş gel-di-niz hoş gel-di-niz!
Ni-ye e-li hoş gel-di-niz?
Da-vet et-tik ne di-ye
Ha-ni bi-ze he-di-ye

(Добредојде, добредојде!
Зошто сте со празни раце?
Кога сте поканети,
носите подароци!)

(romski jezik)

E-ni, me-ni, du-du me-ni,
ka-ran-fe-ri mus-ta-fe-ri,
dzam-bas ko-ka-tas,
pis, pis pa-ra-mis
a-ke tu-ke gris.

(Ени, мени, дуду, мени,
каранфери, мустафери,
џамбаз, кокотаз,
молк, молк, приказна!
Еве тебе гриз!)

(bosanski jezik)

Poš'o Medo u dućan,
nije rek'o dobar dan,
već je rek'o dobro večer,
pokloni se i uteče.

(Тргна Медо во дуќан,
не кажа добар ден,
туку рече добровечер
се поклони и побегна.)

(vlaški jezik)

Um doi, trei.
am pui ameî,
patru, tsihtsi, sheasi
am mushatâ kâmeashi
sheapti. optu, nau
am pâpusâ dau
Dzatsi, nji li misur
Dzeaditli ameali

(Еден, два, три,
имам пилиња мои,
четири, пет, шест,
имам убава кошула,
седум, осум, девет,
имам чевли две,
десет – си ги бројам
прстите мои.)

ODSPOJENO/POVEZANO

1. Poslušaj obe kompozicije i popuni tabelu.

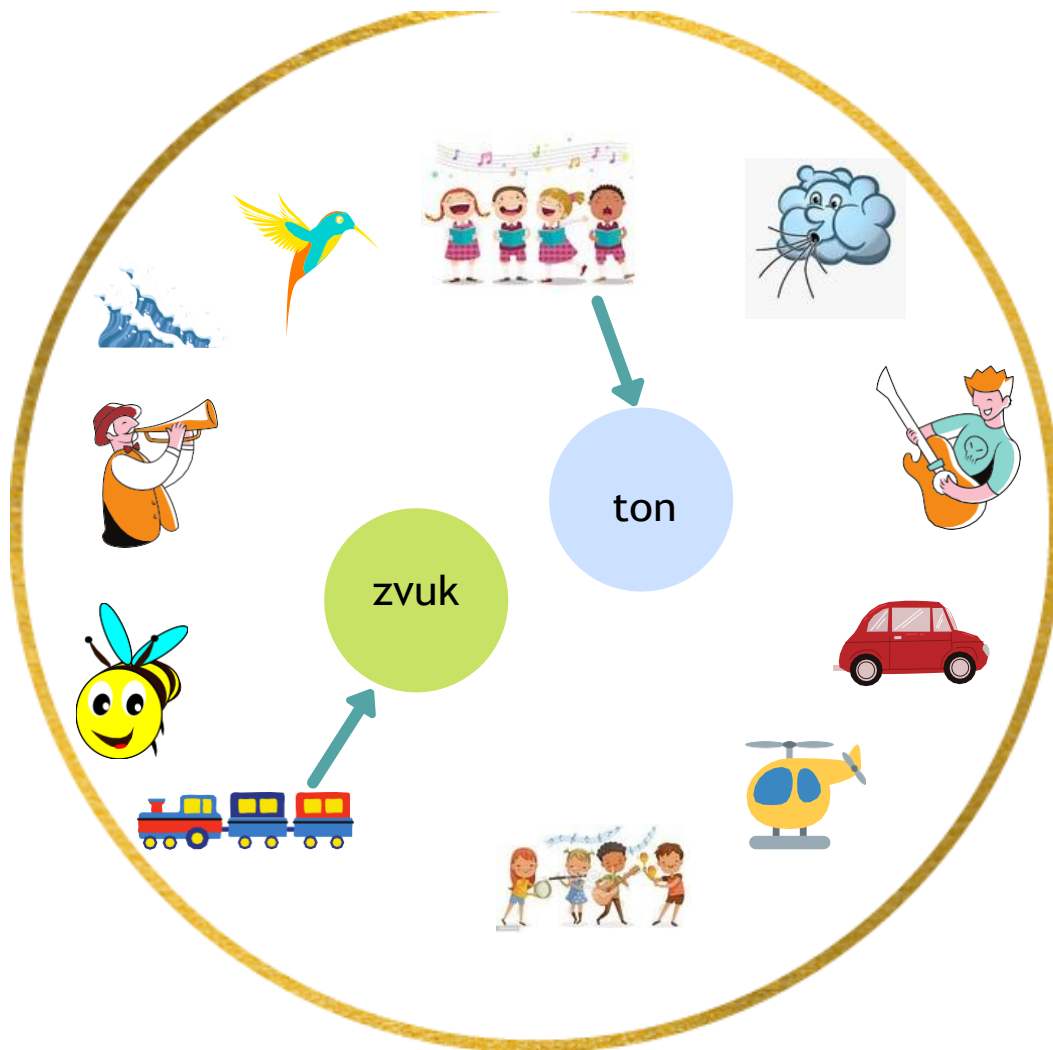
<i>naslov i kompozitor</i>	<i>Kojim instrumentom (ima) je izvodiš?</i>	<i>karakter</i>	<i>tempo</i>	<i>Da li je izvođenje sa odspojenim ili povezanim tonovima?</i>
„Labud“ - K. Sen-Sans				
„Kengur“ -K. Sen-Sans				

2. Poveži tačke.

1. Poveži.

2. Napiši četrтину note i četrтину pauze .

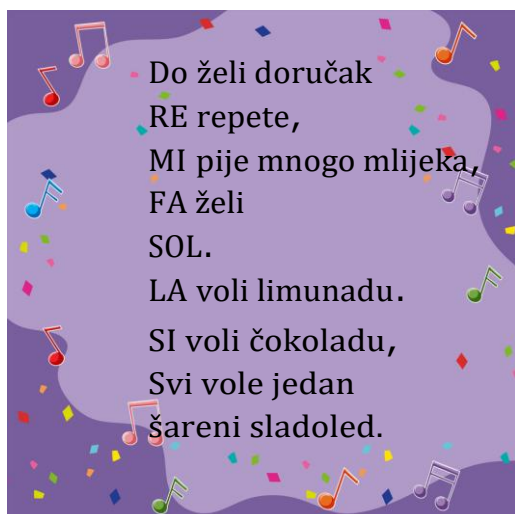

3. Taktiraj ritmičku vježbu.

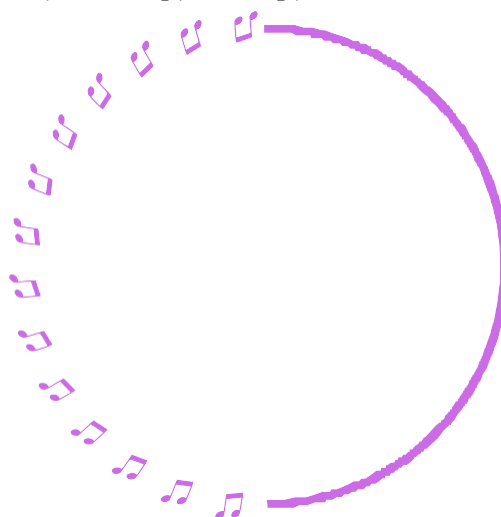

TONOVI SOL I MI

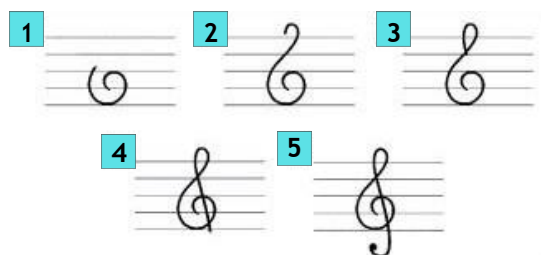
1. Pročitaj ili ispjevaj pjesmu *Pjesma o tonovima* i nabroj imena tonova.

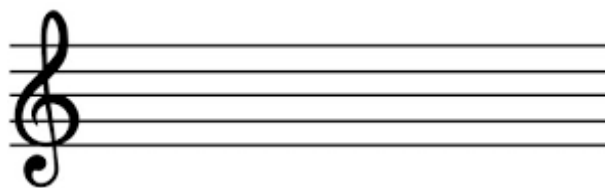
2. Nacrtaj jedan od tonova o kojima se pjeva u pjesmi.

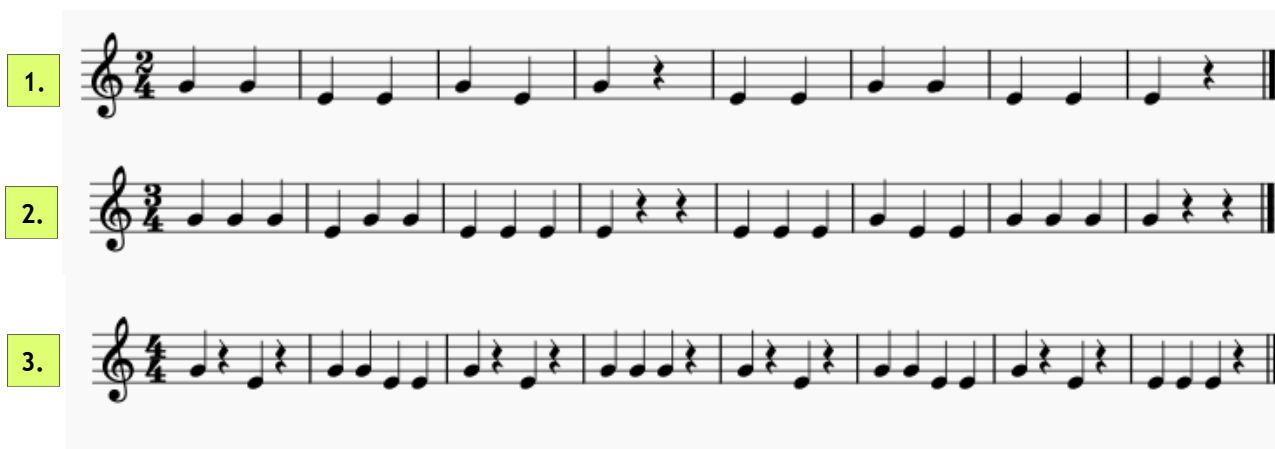
2. Ponovi kako se piše violinski (sol) ključ.

4. Napiši tonove *sol* i *mi* sa četvrtinom note.

5. Ispjevaj melodijske vježbe.

ŽIČANI ISNTRUMENTI

1. Zaokruži instrumentaliste na žičanim instrumentima.

2. Odgovori na pitanja kratkim odgovorima.

Koji kompozitor je napisao kompoziciju *Mala noćna muzika*?

Kojim instrumentima se izvodi kompozicija *Mala noćna muzika*?

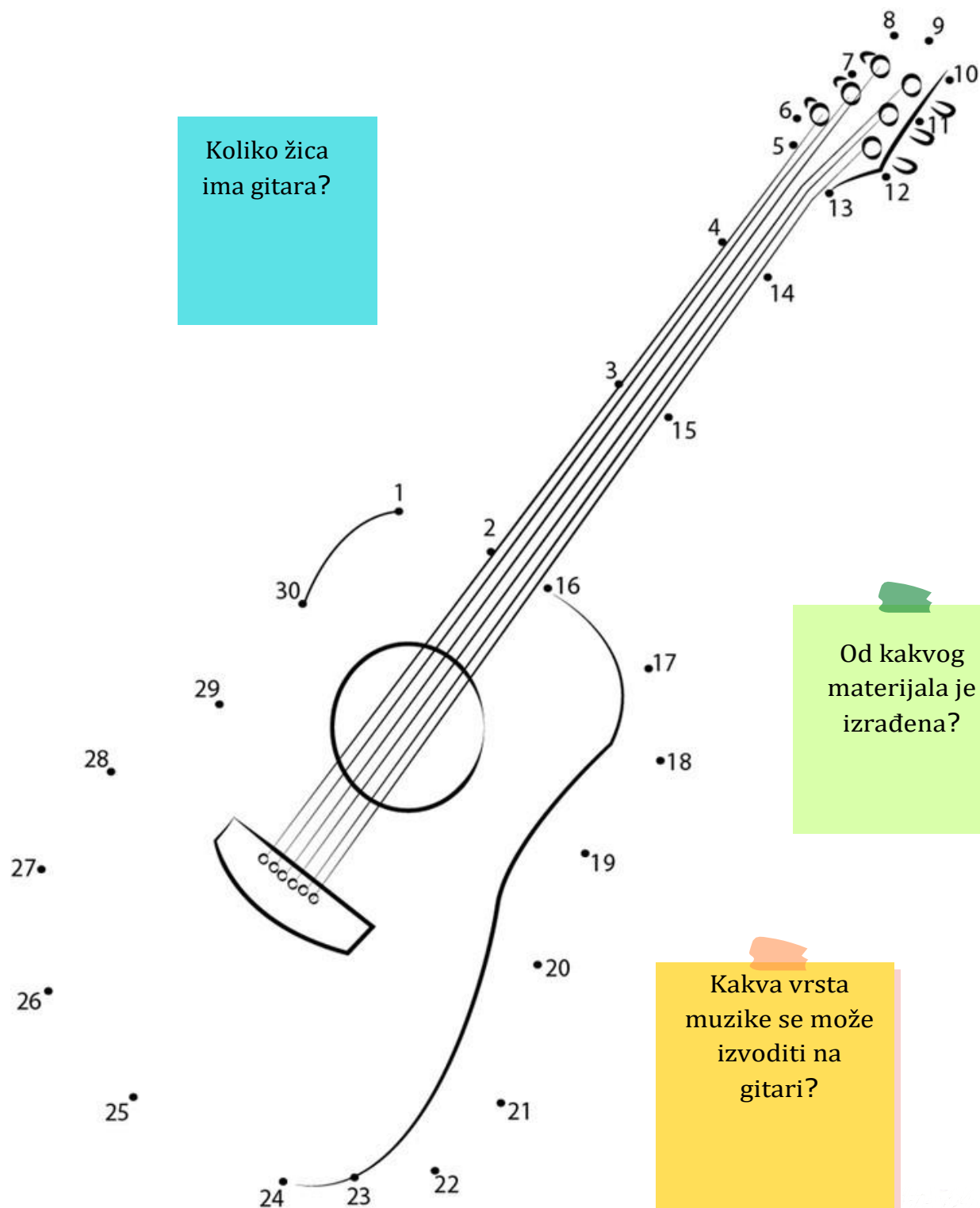
U kojem tempu je kompozicija *Mala noćna muzika*?

Kakav je karakter kompozicije *Mala noćna muzika*?

Kakva vrsta muzike je kompozicija *Mala noćna muzika*?

GITARA

1. Poveži tačke kako bi bolje primjetio oblik gitare. Zatim odgovori na pitanja.

JESENJI ORKESTAR

1. Dok u jesen šetaš po prirodi pokupi različite plodove (šišarke, orahe, žirove, lješnjake, tikve, komorač, suho lišće, grane) i probaj da izradiš ritmičke instrumente. Možeš ih staviti u plastične flaše ili kutije, da lupáš po njima i sl. Možeš ih ukrasiti.

Kada ih napraviš, probaj da mijenjaš zvuk dodavanjem i oduzimanjem plodova u sudovima. Dobit ćeš različite varijante zvuka.

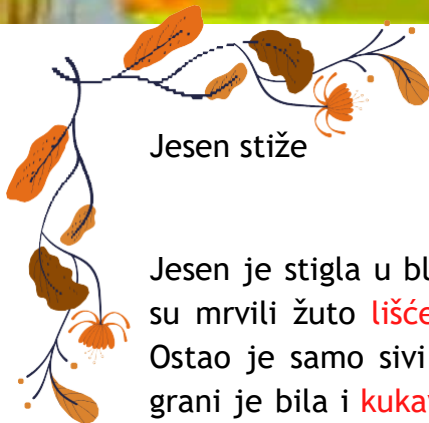
2. Izrađenim instrumentima odsviraj ritmičku vježbu.

U ŠUMI

Zvučna priča

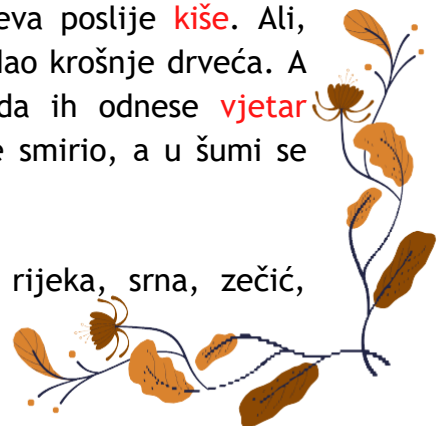
Nastavnik čita priču. Pažljivo slušaj i na riječi koje su napisane crvenim stvaraj zvuke adekvatno same riječi. Možeš koristiti instrumente od jesenjih plodova, možeš koristiti i dječije ritmičke instrumente ili sam/a da imitiraš zvukove iz prirode. Ova priča neka bude puna zvukova!

Jesen stiže

Jesen je stigla u bliskoj šumi. **Vjetar** je milovao drveće, a oni su mrvili žuto **lišće**. **Ptice** sjelice su otišle u toplije krajeve. Ostao je samo sivi **vrabac** koji je stajao na grani. Na drugoj grani je bila i **kukavica** koja je pjevala svoju pjesmu. U daljini se čuo žubor **rijeka**. Mala **srna** se primakla do **rijeka** da bi se napila vode. Za njom je dotrčao i **zečić**. Negdje u daljini čuju se **grmljavine**. Počela je padati sitna jesenja **kiša** koja je šuškala na žuto **lišće**. **Kiša** je padala kratko. Kada je prestala, čula se pjesma ptice **kos** koji uvijek pjeva poslije **kiše**. Ali, počeo je puhati jaki **vjetar** koji je razmrdao krošnje drveća. A oni kao zlatnike pustili su žuto **lišće** da ih odnese **vjetar** daleko. Poslije kraćeg vremena **vjetar** se smirio, a u šumi se čula samo **tišina**.

(vjetar, lišće, ptice, vrabac, kukavica, rijeka, srna, zečić, grmljavine, kiša, tišina)

MUZIKA IZ ANIMIRANOG FILMA

1. Napiši tvoje utiske o muzici iz animiranog filma *Kralj lav*. Napiši ko je izvodi, kakav je karakter pjesme, koje je tempo i dinamika, kako pridonosi filmu da bude interesantniji i sve ostalo što ti je ostavilo utisak.

Smjernice, upute i aktivnosti za realizaciju nastavnog programa

TON LA

Sadržaji i pojmovi

Uvod u pjevanju i sviranju notnog zapisa (tonova sol1, mi1, la1, re1, do1; ritam - četvrtina note, četvrtina pauza, taktiranje)

Standardi ocjenjivanja

Identifikuje položaj mi1, sol1, la1, re1, do1 na petoliniju; Upotrebljava violinski ključ i utvrđene tonove u vlastitom notnom zapisu.

Uvodni dio:

Scenario za čas

Aktivnost 1

Nastavnik pjeva melodijsku vježbu sa tonovima sol, mi i la. Imenuje tonove sol i mi, a ton la pjeva neutralnim slogom (najpogodnije je sa „m“ da ih ne bi asociralo na ton la). Podstiče učenike da otkriju ime tona prema visini.

Aktivnost 5

Aktivnost se može realizovati u školskom dvorištu. Kredom crtati petolinije i violinski ključ. Učenici jednom nogom skaču na mjestu tonova sol, mi i la i istovremeno pjevaju. Skakanje i pjevanje može biti u brzom i sporom tempu.

Završni dio:

Aktivnost 6

Nastavnik pjeva melodijsku vježbu tonovima sol, mi i la neutralnim slogom, učenici pažljivo slušaju i rukom pokazuju kretanje melodije. Zatim istu melodiju zapisuju u sveske (diktat).

Aktivnost 7

Učenici sami pišu melodijsku vježbu sa utvrđenim tonovima i pjevaju je uz pomoć nastavnika. Može se izvesti i sa dječijim melodijskim instrumentima, primjenom izražajnih sredstava (tiho-glasno, brzo-sporo).

Refleksija

S kojim tonom smo se danas upoznali? Gdje se piše? Koja aktivnost vam je bila najinteresantnija?

Sredstva

Tabla, konac modela nota, krede u bojij, notna sveska, dječiji melodijski instrumenti

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

TONOVI RE I DO

Sadržaji i pojmovi

Uvod u pjevanju i sviranju notnog zapisa (tonovi sol1, mi1, la1, re1, do1; ritam - četvrtina note, četvrtina pauze, taktiranje)

Standardi ocjenjivanja

Identifikuje položaj mi1, sol1, la1, re1, do1 na petoliniju; Koristi violinski ključ i utvrđene tonove u vlastitom notnom zapisu.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik daje smjernice za aktivnost *Pljesni na sol*. Učenici se redaju u krug. Trebaju redom kazati imena tonova. Na ton sol (ili drugi ton po dogovoru) trebaju pljesnuti rukama bez izgovora. Ako neki učenik pogriješi, izlazi iz igre. Igra se igra dok ne ostane jedan učenik-pobjednik. Ovom igrom se usmjerava pažnja učenika prema ostalim aktivnostima i uči se redoslijed imena tonova na skali.

Aktivnost 2

Nastavnik daje smjernice za rješavanje problemskog pitanja koje će učenici riješiti kao matematički zadatak: Najprije smo se upoznali sa dva tona (sol i mi) pa sa još jednim tonom (la) a ovog časa ćemo se upoznati sa dva nova tona (re i do). Još koliko tonova osnovne skale trebamo upoznati? $8 - (2+1+2) = 3$. Učenici rješavaju, odgovaraju i diskutiraju o utvrđenim tonovima.

Glavni dio:

Aktivnost 3

Učenici zapisuju naučene tonove na tablu. Nastavnik učenicima postavlja zadatak da pronađu mjesto tona re. Učenici daju prijedloge. Nastavnik doobjašnjava da se osim pisanja tonova po linijama i prazninama, tonovi mogu pisati iznad i ispod petolinija. Učenici definišu mjesto tona re (ispod petolinija). Napisano je na tabli i u sveskama.

Nastavnik pita učenike kojim tonom počinje tonska skala. Angažuje učenike da pronađu mjesto sljedećeg tona do i podstiče ih da pronađu rješenje. Zatim im objašnjava zapisivanje tonova na pomoćnim crtama. Učenici određuju mjesto tona do. Tonovi se zapisuju i pjevaju uz pomoć nastavnika. Zatim se pjevaju svi naučeni tonovi.

Aktivnost 4

Nastavnik izvodi melodijske vježbe. Pregledavaju se zajedno sa učenicima i govori se o kretanju melodijske linije tonova. Vježbe se u početku pjevaju parlato, a zatim melodijski. Nastavnik insistira na tačnu intonaciju. Melodične vježbe se mogu izvoditi i uz dječije melodijske instrumente.

Završni dio:

Aktivnost 4

Nastavnik upućuje učenike na aktivnost *Pantomima tonovima* i pokazuje učenicima kojim načinom će pokazati tonove. Tonovi, linija i pomoćna crta se pokazuju pruženim dlanom, a tonovi u prazninama i ispod petolinija stisnutom rukom. Ruka se kreće prema visini tona, niže tonove na nižem položaju, a viši na višem položaju. Prikazuju se samo utvrđeni tonovi. Igra se igra u parovima. Jedan učenik pokazuje, a drugi učenik pjeva tonove prema prikazanom. Zatim učenici mijenjaju uloge.

Refleksija:

Zašto vam je baš ta aktivnost bila interesantna? Zašto je važno ovo što smo naučili?

Šta će se desiti ako tonove prikažemo neodgovarajuće ili ispjevamo pogrešno?

Koje tonove smo naučili danas? Gdje se pišu? Koja aktivnost vam je bila najinteresantnija?

Sredstva

Tabla, pijano, dječiji melodijski instrumenti.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

DJEČJI MUZIČKI INSTRUMENTI

Sadržaji i pojmovi

Dječji ritmički i melodijski instrumenti (ritmički štapići, doboš, zvečke, triangl, čineli, daire, bubnjevi različitih veličina, kastanjete, gong, ksilofon, marakas, metalofon, melodika, blok flejta/frula)

Standardi ocjenjivanja

Prepoznaje dječje ritmičke i melodijske instrumente po boji zvuka; Pravilno primjenjuje muzičke izražajne komponente (brzina, jačina, trajanje, artikulacija) u sviranju dječjim ritmičkim i melodijskim instrumentima.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik prezentuje učenicima dječje muzičke instrumente. Učenici sviraju i istražuju zvuk. Zatim nastavnik upućuje učenike da priložene dječje instrumente podijele u dvije grupe, i to: instrumente koji se mogu svirati uz melodiju i instrumente koji podržavaju ritam.

Aktivnost 2

Nastavnik svira kratke ritmičke modele na instrumentima, a učenici ih ponavljaju. Zatim se instrumenti poređaju na klupi, učenici rotiraju i ponavljaju ritmičku jedinicu na svim instrumentima.

Aktivnost 3

Učenici se dijele na manje grupe. Svako ima instrumenat pred sobom. Jedan učenik počinje kraćom ritmičkom cjelinom, sljedeći učenik je ponavlja i dodaje svoju. Sljedeći učenik ponavlja obje cjeline i dodaje svoju. I sve tako do zadnjeg učenika u grupi. Ostali učenici paze na tačno izvođenje cjelina.

Zabilješka: Ukoliko nema Orfov instrumentarijum u školi, ovu aktivnost mogu realizovati instrumentima koji su napravljeni od učenika (iz prethodne aktivnosti – Jesenji orkestar i sl.)

Aktivnost 4

Učitelj predstavlja vježbe za dječje muzičke instrumente i objašnjava kako se svira na njima. Učenici su podijeljeni u grupe i posebno vježbaju svoj dio. Zatim se aranžman svira zajedno. Ako nema melodijskih instrumenata, nastavnik svira melodiju ili je pjeva grupa učenika po notama. Nastavnik insistira na tačnu ritmičku i melodijsku interpretaciju. Podstiče učenike da daju prijedlog za umetanje znakova za odgovarajući tempo i dinamiku i njihovu primjenu.

①

②

③

Završni dio:

Aktivnost 4

Učenici su podijeljeni u tri grupe. Nastavnik daje upute za svaku grupu, odnosno izgovara riječi sa dva, tri i četiri sloga. Učenici moraju prepoznati koliko slogova ima riječ. Prva grupa treba da ritmično ponavlja riječ sa dva sloga sa dvije četvrtine sa dječijim instrumentima, zatim druga sa tri sloga, a treća sa četiri sloga. Osim razvijanja ritma, ova aktivnost je transversalno povezana sa kompetencijama u oblasti jezičke pismenosti.

Refleksija

S kojim instrumentima smo se upoznali danas? Koja vam je aktivnost bila najinteresantnija?

Sredstva

Dječiji muzički instrumenti, pijano, prožektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od učenika: individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

BALET

Sadržaji i pojmovi

Muzičke igre (pjevanje, igranje, plesanje, kolo, marš, valcer i drugi popularni plesovi u dvodijelnom, trodijelnom i neravnodijelnom taktu, igre etničkih zajednica koje žive u RS Makedoniji i drugih naroda u svijetu, elementi baleta).

Standardi ocjenjivanja

Prati vrstu/karakter muzike svojim pokretima (kolo, marš, valcer, pokreti iz igara etničkih zajednica koje žive u RS Makedoniji i drugih naroda u svijetu, elementi baleta).

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Učenici stoje u krugu. Nastavnik ima pripremljene listiće na kojim su napisane različite vrste muzike (narodna, klasična, popularna i dječije pjesme). Dijeli ih učenicima. Oni čitaju listić, slušaju muziku (više fragmenata različite vrste muzike) i kada budu čuli vrstu muzike koja je napisana na listiću, ulaze u krug i plešu sa ostalima koji imaju listić iste vrste muzike. Ostali učenici pljeskaju rukama u ritmu. Plesanje treba da je odgovarajuće vrsti i karakteru muzike.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik prezentuje videoprimjer baleta i upućuje učenike da ga proprate, a zatim u malim grupama diskutuju i prave prezentaciju (na listiću) o sljedećim segmentima: prva grupa – način plesanja, druga grupa–kostimi, treća grupa–muzika (karakter, ko je izvodi, tempo, dinamika), i četvrta grupa–scena. Učenici proprate primjer, rade u grupama i svaka grupa prezentuje a ostali učenici i nastavnik dopunjuju. Još jednom propratiti videoprimjerom. Nastavnik podstiče učenike da plešu, izvodeći svoje pokrete kao baletani/balerine.

Čajkovski: Labudovo jezero - Ples malih labudova

https://www.youtube.com/watch?v=rDdcw_p3eJg

Aktivnost4

Učenici proprate još jedan videoprimjer. Poslije završavanja diskutuju o karakteru muzike, načinu plesanja, kostimima i scenografiji i prave uporedbu sa prethodnim primjerom. Primjer se ponovo sluša a učenici plešu svojim pokretima.

Čajkovski: Oraščić - Kineski ples

<https://www.youtube.com/watch?v=nKYyZGtQaok>

Završni dio:

Aktivnost 5

Nastavnik upućuje učenike ka tehnici *Napiši 5*. Učenici trebaju izabrati 5 riječi s kojima će opisati izvođenja iz videoprimjera.

Aktivnost 6

Nastavnik podstiče učenike da pripreme koreografiju, da sami osmisle pokrete slične baletu. Pripremljenom koreografijom mogu nastupati na priredbu. Mogu uraditi i kostime recikliranim materijalima iz slobodnih učeničkih aktivnosti.

Refleksija

Na koji način se igra balet? Kakvi su kostimi? Kakva je muzika? Ko je izvodi? Jesi li primijetio da se neki od izvođača izdvaja (usmeno objasni i zašto).

Sredstva

Prožektor, uređaj za slušanje muzike, radni listovi.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre);

BALET NEIZLEGNUTIH PILIĆA

Sadržaji i pojmovi

Muzičko izražavanje i stvaranje (slobodno muzičko izražavanje, kreiranje/stvaranje).

Standardi ocjenjivanja

Povezuje melodiju i ritam pokretima; Stvara jednostavne koreografije sa elementarnim pokretima odgovarajuće karakteru muzike.

Zabilješka: U ovom Scenariju za čas, pored navedenih pojmova i standarda postoji međutematska integracija sa sadržajem Muzička izražajna sredstva. Slušanjem kompozicije, učenici prepoznaju muzička izražajna sredstva i prema tome se izražavaju i kreiraju.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik dijeli fotografiju i podstiče učenike da je opišu. Objašnjava im način kako se izlegu pilići (prirodne nauke). Kazuje učenicima da postoji kompozicija koja je napisana o tome. U stvari, kompozicija je dio ciklusa Slike iz izložbe – M. P. Musorgski i posjetioc od svake slike pravi muzičku priču.

Glavni dio

Aktivnost 2

Nastavnik prezentuje zvučni primjer i upućuje učenike da uoče karakter kompozicije i da ga povežu sa naslovom. Poslije završavanja kompozicije, upućuje učenike prema diskusiji: Kako vam se dopala kompozicija? Kako zamišljate piliće? Kakvo je bilo tempo u kompoziciji? Zašto? Da li su tonovi bili visoki ili niski? Zašto? Ko je izvodio kompoziciju? Kompozicija se sluša višekratno.

Musorgski: Balet neizlegnutih pilića

https://youtu.be/_HPtSftZ3b0

Nastavnik upućuje učenike da osmisle koreografiju sa primjenom muzičkih izražajnih sredstava u svojim pokretima. Nastavnik im pomaže, daje zabilješke i podstiče ih da sami daju ideje i prijedloge.

Aktivnost 3

Nastavnik prezentuje video sa animacijama kompozicije.

Musorgski: Balet neizlegnutih pilića

- orkestar, animacija

<https://www.youtube.com/watch?v=8cJSbWtTia4>

<https://www.youtube.com/watch?v=BOKqks-c0ig> (по избор)

Završni dio:

Aktivnost 4

Nastavnik podstiče učenike da daju prijedloge za izradu kostima (ili maski od papira). Daje im prijedlog da se uradi koreografija i da se izvede na priredbi.

Aktivnost 5

Nastavnik prezentuje video o izradi pilića origami tehnikom. Ove izrade mogu poslužiti izvedbi kompozicije kao lutkarsko pozorište.

Izrada pilića-origami

Aktivnost 6

Nastavnik upućuje učenike na izradu radnih listova (materijali za učenje).

Zabilješka: Aktivnosti se mogu realizovati i na slobodnim učeničkim aktivnostima ili u integraciji sa drugim predmetima (likovno obrazovanje). Preporučuje se javni nastup sa pripremljenom koreografijom i kostimima ili lutkarskim pozorištem.

Refleksija

Koju ste kompoziciju slušali? Ko je kompozitor kompozicije? U kojem tempu je napisana? Kojom brzinom se izvodi kompozicija? Da li ima visoke ili niske tonove? Kako zamišljaš piliće?

Sredstva

Fotografija, uređaj za slušanje muzike, projektor, papir žute boje, radni listovi.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

MUZIČKE IGRE

Sadržaji i pojmovi

Muzičke igre (pjevanje, igranje, plesanje, kolo, marš, valcer i druge popularne plesove u dvodijelnom, trodijelnom i neravnodijelnom taktu, igre etničkih zajednica koje žive u RS Makedoniji i od drugih naroda u svijetu, elementi baleta).

Standardi ocjenjivanja

Prati vrstu/karakter muzike sa svojim pokretima (kolo, marš, valcer, pokreti iz igara etničkih zajednica koje žive u RS Makedoniji i od drugih naroda svijeta, elementi baleta).

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik prezentuje zvučni primjer *Kolo bez granica* i podstiče učenike da igraju kolo. Zatim diskutiraju o kolu, načinu igranja (oblik otvorenog kruga sa kretanjem sa lijeva ka desnu). Diskutiraju o tekstu pjesme, kakav sastav je izvodi i kakav je karakter.

Kolo bez granica, dječiji hor „Glas djece Skoplja“

<https://youtu.be/OxJLBq2R44s?si=1hDLRtwww-2tekx8>

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik objašnjava učenicima da je folklor svih naroda raznolik i da svi plešu i pjevaju na drugačiji način. Podstiče ih da nabrajaju plesove i igre drugih naroda.

Učenici se upoznaju sa meksičkim plesom „La Raspa“. Nastavnik ukratko objašnjava učenicima gdje se Meksiko nalazi. Poklanja im fotografije narodnih nošnji. Zatim prezentuje video kroz koji se ritmički dijelovi uče uz pomoć čaše prema uputama u videu. Video se pušta više puta kako bi učenici imali priliku da savladaju ritmičku strukturu.

La raspa- meksički ples

https://www.youtube.com/watch?v=XooeCc6DKgs&ab_channel=RhythmRecess

Активност 3

Откако ќе се совлада ритмичкиот образец, се учат чекорите на танцот, според видеото со упатства. Танцот се игра во парови. На почетокот телото е во исправена позиција со рацете на половина. Нозете се движат. А дел: 3+3 пауза 3+3 пауза – ножици. Б дел: вртење во круг со партнерот под рака (2 такта), промена на страната (2 такта). А делот се повторува. Б делот се повторува.

Ла распа- насоки за кореографија

<https://youtu.be/FI-WcwNJKu0?si=d32mOrmJs9wF2yhS>

Учениците ги вежбаат чекорите и редоследот на различните движења. Наставникот ги насочува да ги воочат темпото, повторувањето на деловите изведувачкиот состав и карактерот на музиката. Доколку некој од учениците не е во можност да танцува, може да придружува со ритмички инструменти или да ја изведува играта со чаши.

Završni dio:

Aktivnost 4

Učenci diskusijom objašnjavaju razlike i sličnosti između igranja kola i plesa La raspa.

Aktivnost 5

Učenci uz pomoć nastavnika planiraju nastup sa pripremljenim koreografijama. Diskutuje se i planira kostimografija, odgovarajuća za obe koreografije.

Refleksija

S kojim plesom smo se upoznali danas? Odakle počinje? Koliko dijelova ima? Koja vam se aktivnost najviše dopala?

Sredstva

Slike, table, uređaj za slušanje muzike, plastične čaše, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualna praktična izvedba (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktična izvedba u grupi.

DOLAZI NOVA GODINA

Sadržaji i pojmovi

Muzičko izražavanje i stvaranje (slobodno muzičko izražavanje, kreiranje/stvaranje).

Standardi ocjenjivanja

Povezuje melodiju i ritam sa kretanjima; kreira kratke ritmičke i melodijske cjeline praćene pljeskanjem, koraćanjem ili raznim vrstama dječijih ritmičkih i melodijskih instrumenata.

Zabilješka: Scenario za čas je predviđeno za poslednji čas u prvom polugođu i povezano je sa aktivnostima za Novu godinu koji su namijenjeni za kreativno izražavanje i stvaranje i utvrđivanje izučavanih sadržaja.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik daje smjernice za aktivnost *Zabavno upjevavanje*/učenici stoje u krug i dodaju sundžerastu lopticu ili lampion). Jedan učenik počinje sa tonom do i dodaje lopticu drugom učeniku koji treba ispjevati sljedeći ton skale. Skala se pjeva harmonskom pratnjom od nastavnika.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Muzički izazov

Učitelj priprema muzičke zadatke i zapisuje ih na papirić (ili na lampione ili druge novogodišnje ukrase) koji stoje u kutiji. Učenici uzimaju iz kutije predmet ili komad papira sa muzičkim zadatkom (npr. otpjevati omiljenu novogodišnju pjesmu, kreirati-improvizirati pjevajući ili svirajući melodijsku liniju sa naučenim tonovima, svirati melodiju u brzom/sporom tempu na ksilofonu/blok flejti i sl.) Nakon što završe zadatak sa lampionom/ukrasom, kite jelku ili ukrašavaju prostor u učionici.

Učitelj priprema muzičke zadatke i zapisuje ih na papirić (ili na lampione ili druge novogodišnje ukrase) koji stoje u kutiji. Učenici uzimaju iz kutije predmet ili komad papira sa muzičkim zadatkom (npr. otpjevaj omiljenu novogodišnju pjesmu, kreiraj-improviziraj pjevanjem ili sviranjem melodijsku liniju sa naučenim tonovima, sviraj melodiju u brzom/sporom tempu na ksilofonu/blok flejti i sl.) Nakon što završe zadatak sa lampionom/ukrasom, kite jelku ili ukrašavaju prostor u učionici.

Aktivnost 3

Nastavnik sastavlja listu novogodišnjih pjesama. Učenici plešu i prebacuju šešir međusobno. Nastavnik stopira muziku neočekivano a učenik koji ima šešir na glavi, treba kazati svoju omiljenu želju. Igra se nastavlja dok svi učenici kažu svoje novogodišnje želje.

Aktivnost 4

Nastavnik prezentuje svječani marš (pr. Radecki marš - J. Štraus). Učenici se ređaju jedan iza drugog u koračaju u ritmu.

Prvi u koloni pravi zanimljive pokrete u hodu, ostali ponavljaju iste pokrete. Tada prvi u koloni staje zadnji, a sljedeći učenik nastavlja sa svojim pokretima.

Aktivnost 5

Uz različite vrste muzike, učenici plešu. Jedan učenik trenutno smišlja koreografiju, a ostali ga prate. Svaki učenik treba da bude u ulozi koreografa, pokaže pokrete, a na kraju prema jačini aplauza bira se najkreativniji koreograf.

Završni dio:

Aktivnost 6

Učenici izvode sve prethodno naučene pjesme, koreografije i sviraju na dječijim muzičkim instrumentima. Pjesme se pjevaju zajedno, mogu se pratiti instrumentima i plesati.

Aktivnost 7

Učitelj daje smjernice za izradu nastavnog lista, na kojem treba nacrtati novogodišnju čestitku muzičkim znakovima. Učenicima se slučajnim izborom daje kartica sa imenom i prezimenom druga. Oni pripremaju čestitku i napišu tekst i adresiraju ga. Sve čestitke stavljaju ispod jelke ili u novogodišnju kutiju (prethodno pripremljenu od nastavnika). Zatim svaki učenik dobije jednu čestitku od svog druga.

Refleksija

Koja aktivnost vam je bila najinteresantnija?

Sredstva

Uređaj za slušanje muzike, novogodišnji ukrasi, radni listići.

Praćenje napretka

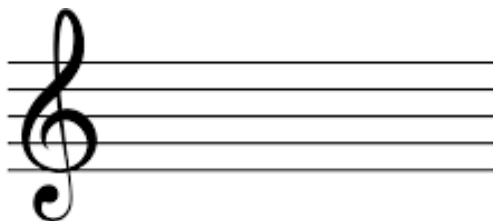
Usmeni odgovori na pitanja od nastavnika ili od saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

Materijali za učenje za učenike

TON LA

1. Napiši ton **la** četvrtinama nota.

2. Otpjevajte ili odsvirajte sljedeće melodijske vježbe na dječijim melodijskim instrumentima. Uočite koliko puta se ton **la** pojavljuje u svakoj vježbi.

3. Napravite melodijsku vježbu sa tonovima **sol**, **mi** i **la**. Zatim pjevajte ili svirajte s dječijim melodijskim instrumentima. Takođe možete kreirati tekst i umetnuti ga ispod tonova uz pomoć nastavnika. I, evo i vaše prve kompozicije!

TONOVI RE I DO

1. Riješi zadatak.

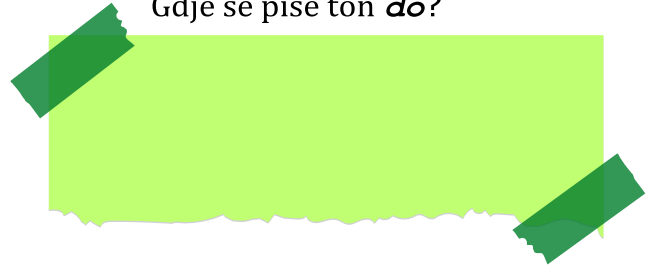
Najprije smo se upoznali sa dva tona (*sol i mi*) pa sa još jednim tonom (*la*) a ovog časa smo se upoznali sa dva nova tona (*re i do*). Još sa koliko tonova osnovne skale se trebamo upoznati?

2. Odgovori na pitanja.

Gdje se piše ton *re*?

Gdje se piše ton *do*?

3. Napiši tonove *re* i *do* četvrtinama nota.

re

do

4. Pjevajte ili svirajte na dječijim melodijskim instrumentima melodijske vežbe uz pratnju dječijih ritmičkih instrumenata. Izvedite ih na nekoliko različitih načina (brzo-sporo, tiho-glasno).

①

②

③

DJEČJI MUZIČKI INSTRUMENTI

1. Crvenom bojom zaokružite melodijske instrumente (kojim se melodija može svirati), a zelenom ritmičke instrumente (kojima je podržan ritam).

2. Svirajte zajedno sljedeće vježbe.

①

Exercise 1: Xylophone and Drum. Top staff (Xylophone): 3/4 time, melody of quarter notes. Bottom staff (Drum): 3/4 time, rhythmic pattern of quarter notes and rests.

②

Exercise 2: Xylophone and Triangle. Top staff (Xylophone): 4/4 time, melody of quarter notes. Bottom staff (Triangle): 4/4 time, rhythmic pattern of quarter notes and rests.

③

Exercise 3: Xylophone and Drum. Top staff (Xylophone): 2/4 time, melody of quarter notes. Bottom staff (Drum): 2/4 time, rhythmic pattern of quarter notes and rests.

BALET

1. Poveži različite vrste plesova sa odgovarajućom slikom.

kolo
valcer balet
rokenrol marš

2. Oboj bojenku.

BALET NEIZLEGNUTIH PILIĆA

1. Slušaj kompoziciju *Balet neizlegnutih pilića* i zaokruži tačne odgovore.

Koji kompozitor je napisao kompoziciju?

- a. Mocart b. Musorgski c. Vivaldi

U koje tempo je kompozicija?

- a. brzo b. sporo c. umjereno

Kakvi tonovi su u kompoziciji?

- a. visoki b. niski

Kako se izvode tonovi u kompoziciji?

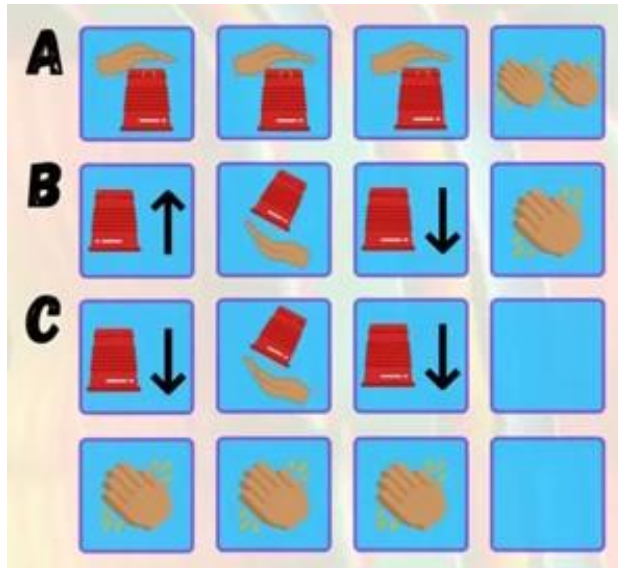
- a. odsječno b. povezano

2. Nacrtaj crtež inspirisan kompozicijom.

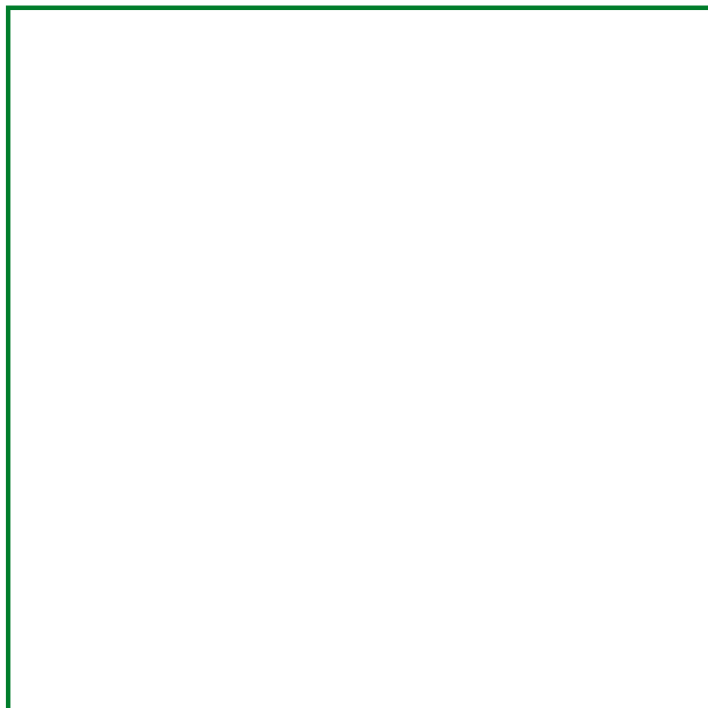

MUZIČKE IGRE

1. Pažljivo slušajte melodiju i ritam meksičkog plesa La Raspa i uočite različite dijelove i njihova ponavljanja. Zatim uz pomoć grafikona i videa vježbajte igru sa čašama.

2. Pripremite nastup pjesmom *Kolo bez granica* i *La raspa*. Osmislite kostime. Napravite ih od ekoloških materijala na času likovne kulture. Napravite crtež kako zamišljate svoj kostim i koji materijali su vam potrebni za njegovu izradu.

ideje za kostime

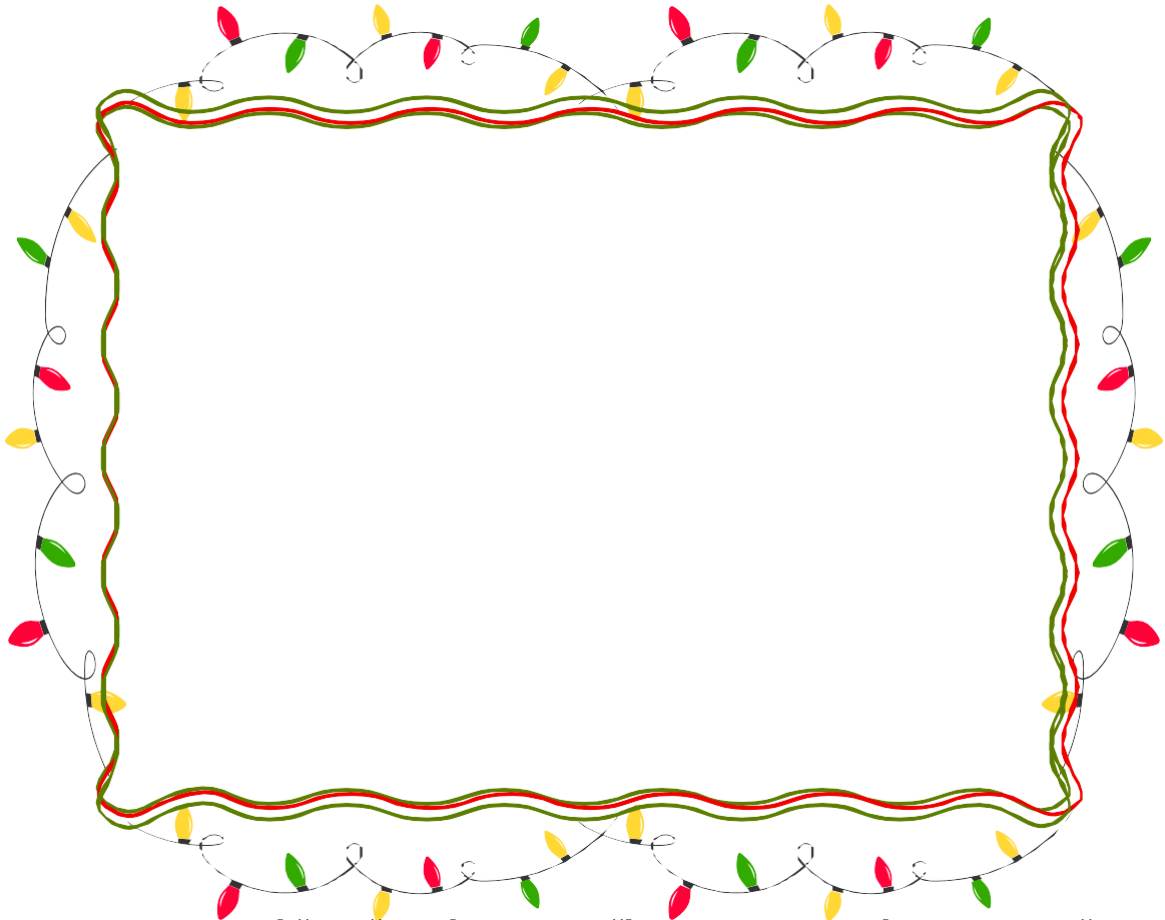

potrebni eko kostimi ✓

DOLAZI NOVA GODINA

1. Sastavite listu pjesama, koreografija i kompozicija iz različitih žanrova koje ste izvodili i slušali na časovima Muzičkog vaspitanja. Izradite zajednički redoslijed i izvodite ih zajedno. Dopunite pratnjom dječijih instrumenata i plesom. Hajde da se zabavimo na posljednjem času ove godine!

1. Napravite novogodišnju čestitku sa muzičkim notama i znakovima. Napišite odgovarajući tekst i dajte ga svom prijatelju. Evo nekoliko ideja!

Takođe možeš napraviti čestitke sa muzičkim notama za druge praznike koji su dio različitih kultura.

Smjernice, upute i aktivnosti za realizaciju Nastavnog programa

(drugo polugodište)

DUHAČKI INSTRUMENTI

Sadržaji i pojmovi

Muzički instrumenti i glasovi (grupa orkestarskih instrumenata: instrumenti sa žicama, duhački, udaraljke; muzički instrumenti: harmonika, gitara; narodni instrumenti: tambura/čiftelija, ćemane)

Standardi za ocjenjivanje

Pravi razliku između grupa orkestarskih instrumenata, vizuelno i zvučno.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik počinje čas sviranjem na duhački instrumenat (blok flejta, melodika i sl.) ili prezentiranjem videoprimjera bilo kojeg duhačkog instrumenta. Usmjerava učenike na diskusiju: Kako se dobija zvuk? Da li je isti ili različiti način sviranja s drugim instrumentima (gitara ili pijano)? U čemu je razlika? Kako nazivamo instrumente kod kojih se zvuk dobija duhanjem vazduha? Zna li neki duhački instrumenat? Učenici diskutuju a nastavnik ih dopunjuje.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Vizuelnom prezentacijom, nastavnik predstavlja učenicima grupu duhačkih instrumenata. Učenici ih opisuju, upoređuju prema obliku, materijalu izrade, veličini i sl. Zajedno sa nastavnikom zaključuju da su neki instrumenti različiti prema obliku i prema materijalu izrade, ali zajednički je zvuk koji se dobija duhanjem vazduha u gornjem dijelu instrumenta, sa posebnom tehnikom sviranja. Zato se nazivaju duhački instrumenti.

Aktivnost 3

Nastavnik prezentuje videoprimjer. Učenici uočavaju duhačke instrumente: zvuk, oblik i način sviranja. Videoprimjer se može paузirati i diskutirati o razlikama i sličnostima između instrumenata.

Dizni: 13 tema iz animiranih filmskih hitova

<https://www.youtube.com/watch?v=NEKD0U01RMg>

Kada učenici prosljede videoprimjer, diskutuje se o vrsti muzike, a učenici navode iz kojih animiranih filmova su fragmenti. Videoprimjer se gleda višekratno.

Aktivnost 5

Nastavnik prezentuje audioprimjere (kratki fragmenti) instrumenata sa žicama i duhačkih instrumenata, naizmjenično. Učenici auditivno prepoznaju i diskutuju o zvuku.

Aktivnost 5

Nastavnik usmjerava učenike na diskusiju o tome koja vrstu muzike se može izvoditi duhačkim instrumentima. Prezentuje kratke fragmente, po svom izboru, iz različitih vrsta muzike (popularna, narodna i klasična).

Završni dio:

Aktivnost 6

Proprati se videoprimjer sa duhačkim instrumentima, a učenici imitiraju način sviranja na duhačkim instrumentima (olovkom, instrumentom od papira i sl.)

Aktivnost 7

Učenici ispunjavaju materijale za učenje za utvrđivanje sadržaja i pojmova.

Refleksija

S kojim smo se instrumentima upoznali danas? Zbog čega se tako nazivaju? Da li se zvuk na duhačkim instrumentima razlikuje od zvuka na instrumentima sa žicama?

Sredstva

Slike, table, uređaj za slušanje muzike, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na postavljena pitanja od nastavnika ili od saučenika.

INSTRUMENTI UDARALJKE

Sadržaji i pojmovi

Muzički instrumenti i glasovi (grupe orkestarskih instrumenata: instrumenti sa žicama, duhački, udaraljke; muzički instrumenti: harmonika, gitara; narodni instrumenti: tambura/čiftelija, ćemane)

Standardi ocjenjivanja

Pravi razliku između grupa orkestarskih instrumenata, vizuelno i zvučno.

Scenario za čas

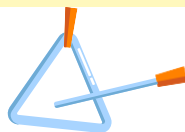
Uvodni dio:

Aktivnost 1

Učenici podržavaju ritam sa dječijim ritmičkim instrumentima na zvučnom primjeru, po izboru nastavnika. Zatim se vodi diskusija o načinu sviranja. Upoređuje se način sviranja sa prethodno učenim grupama instrumenata. Učenici uz pomoć nastavnika definišu grupu *instrumenata udaraljke*. Nastavnik objašnjava da postoje i instrumenti udaraljke u klasičnoj i narodnoj muzici pored dječijih. Način dobijanja zvuka je sličan.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik prezentuje videoprimjerom instrumente udaraljke i usmjerava učenike da uoče njihov oblik, način sviranja, zvučnost i sl.

Kasela: Tehnologija, za orkestar od instrumenata udaraljki

<https://youtu.be/AXAe9wWJwXA?si=-trYMI4SCZfIXZcC>

Poslije praćenog videoprimjera, vodi se diskusija: Kojim načinom se dobija zvuk kod instrumenata udaraljki? Da li se njima može odsvirati melodija? Na koji način? Da li se na svim instrumentima svira na isti način?

(melodijski, na kojima se svira melodija i ritmički, sa kojima se podržava ritam)?

Poslije diskusije, ponovo se proprati videoprimjer, a učenici uočavaju koji su melodijski, a koji su ritmički instrumenti.

Kod ponovnog slušanja kompozicije, učenici mogu držati dvije olovke i imitirati način sviranja ili mogu da sviraju na instrumente udaraljke u kabinetu.

Aktivnost 3

Nastavnik prikazuje vizuelnu prezentaciju sa instrumentima udaraljka, a učenici opisuju: oblik, izgled, materijal od kojeg su izrađeni. Uz pomoć nastavnika klasificiraju ih na melodijske i na ritmičke.

Završni dio:

Aktivnost 4

Nastavnik podstiče učenike na diskusiju o tome kakva se vrsta muzike može izvoditi udaraljka. Nastavnik prezentuje zvučne primjere iz različitih vrsta muzike u kojima ima udaraljki.

Aktivnost 5

Diskusijom se upoređuju tri grupe instrumenata: sa žicama, duhačke i udaraljke.

Aktivnost 6

Popunjavaju se materijali za učenje za utvrđivanje sadržaja i pojmova.

Refleksija

S kojim smo se instrumentima upoznali danas? Na koji način se dobija zvuk?

Sredstva

Slike, table, uređaj za slušanje muzike, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika.

ORKESTAR

Sadržaji i pojmovi

Muzički instrument i glasovi (grupe orkestarskih instrumenata: sa žicama, duhački, udaraljke; muzički instrumenti: harmonika, gitara; narodni instrumenti; tambura/čiftelija, ćemana)

Standardi ocjenjivanja

Pravi razliku između grupa orkestarskih instrumenata, vizuelno i zvučno.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Aktivnostima za utvrđivanje (kviz, digitalni sadržaji, postavljanje pitanja), utvrđuju se obrađene grupe instrumenata. Učenici nabrajaju, opisuju oblik, način sviranja, zvuk i upoređuju grupe međusobno.

Aktivnost 2

Igrom u parove *Pantomima*, jedan učenik prikazuje instrumentat prema načinu sviranja, drugi učenik pogađa, zatim mijenjaju uloge. Učenici se podstiču na prikazivanju različitih načina sviranja u okviru jedne grupe (violina - kontrabas, flejta - truba i sl.).

Glavni dio:

Aktivnost 3

Igrom sa slovima (pričalica, vješalica, izvlačenje slova iz kutije i sl.), otkriva se pojam orkestar. Učenici objašnjavaju šta označava, a nastavnik dopunjuje, tako što spominje da svi izučavani instrumenti mogu izvoditi djela napisana za jedan instrumentat, za nekoliko instrumenata, ali kada sve grupe instrumenata zajedno izvode kompoziciju, to se naziva orkestar (simfonijski). Postoje i orkestri samo od duhačkih ili samo od gudačkih instrumenata i sl.

Nastavnik prezentuje videoprimjer za utvrđivanje grupe instrumenata.

Ravel: *Bolero*

<https://youtu.be/E9PiL5icwic?si=wBLrAR9xKrCCEIWi>

Propraćivanjem primjera, nastavnik pokazuje instrumente u kadru videoprimjera, a učenici navode kojoj grupi pripadaju. Poslije propraćivanja, komentariše se o tempu i dinamici (kako kompozicija zvuči na početku, na sredini i na kraju, da li se tempo i dinamika mijenja).

Aktivnost 4

Učenici prate crtani film sa muzičkim instrumentima.

<https://youtu.be/xiA6qe5S2wU?si=X0irTOWY5UGv6jzG>

Završni dio:

Aktivnost 5

Učenici ispunjavaju materijale za učenje za utvrđivanje sadržaja i pojmova.

Refleksija

Koju smo kompoziciju slušali danas? Koje grupe instrumenata izvode kompoziciju?

Sredstva

Slike, table, uređaj za slušanje muzike, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika.

PETAR I VUK – S. PROKOFJEV

Sadržaji i pojmovi

Muzički instrument i glasovi (grupe orkestarskih instrumenata: sa žicama, duhački, udaraljke; muzički instrumenti: harmonika, gitara; narodni instrumenti; tambura/čiftelija, ćemana)

Standardi ocjenjivanja

Pravi razliku između grupa orkestarskih instrumenata, vizuelno i zvučno.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik upućuje učenike da razgovaraju o svojim omiljenim pričama: Koja priča vam je omiljena? Šta se priča u pričama? Koji likovi se nalaze u njima? Zatim objašnjava učenicima da postoje i muzičke priče u kojima instrumenti govore.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik usmjerava učenike ka muzičkoj priči *Petar i vuk* od kompozitora Sergeja Prokofjeva. Objašnjava da je to priča koja ima pričaoca i orkestar (instrumenti), koji predstavljaju likove u muzičkoj (simfonijskoj) priči. (Namjera kompozitora je bila da djecu nauči kako da slušaju simfonijsku muziku i kako da razumiju njen sadržaj.) Nastavnik prezentuje videoprimjer i paralelno čita tekst (u videoprimjeru je na engleskom; na mjestu naratora umanjuje se zvuk i nastavnik čita).

Petar i vuk – S. Prokofjev

<https://www.youtube.com/watch?v=9ueGfjBKbiE&t=1s>

(Tekst naratora) Ovo je priča o Petru i vuku. Svaki lik predstavljen je instrumentom: ptica – flejta, patka – oboa, mačka – klarinet, dedo – fagot, vuk – tri horne, lovdžije – timpani, Petre – žičani instrumenti.

Jedno jutro, Petar je otvorio kapiju u dvorištu i pošao da se igra na velikoj zelenoj livadi. U blizini je bila patka koja je pobjegla iz dvorišta u bar, jer je mnogo voljela vodu. Dok je patka plivala u bari, mala ptičica koja je bila Petrova prijateljica s kojom se svakodnevno družio, bezbrižno je pjevala na grani drveta. Odjednom, pojavila se mačka i kada je vidjela malu ptičicu pomislila je: Kakav ukusan zalogaj! Nije dugo čekala nego se pope na drvo da uhvati ptičicu, ali, Petar je upozorio pticu. Ona je poletjela i pitala patku:

„Kakva si ti ptica kada ne možeš letjeti?“ Patka joj je odgovorila: „A kakva si ti ptica kada ne možeš plivati?“

Uskoro, stiže i djed kako bi poveo Petra u dvorištu, jer bi mogao doći vuk. „Ne bojim se vuka“, ali kako je bio poslušno dijete, ušao je u dvorište. Samo što su ušli u dvorištu, pojavi se vuk. Bio je velik i siv. Patka je odmah izašla iz bare i potrčala ka dvorištu, ali je vuk ugrabi. Petar se popeo na drvo. Dogovorio se sa pticom kako da uhvate vuka, pa je donio konopac, s kojim će ptica vezati vuka za drvo. Došli su i lovci i vidjeli vezanog vuka. Iz njegovog stomaka i dalje se čuo zvuk patke. Petar je zamolio lovce da spase patku, a da vuka odnesu u zoološkom vrtu. Lovci su poslušali dobrog dječaka Petra i ostavili vuka da živi. Spasili su patku koja se mogla igrati sa svojim prijateljima na prekrasnoj livadi sa drvećima i barom.

Poslije završetka kompozicije, nastavnik usmjerava učenike da iskažu svoje utiske: Da li vam se dopala muzička priča? S kojim instrumentima su likovi bili prikazani? Da li vam se dopalo kako instrumenti pričaju?

Završni dio:

Aktivnost

Učenici crtaju crtež o dijelu priče koji im je ostavio najjači utisak.

Aktivnost 4

Učenici ispunjavaju materijale za učenje.

Refleksija

Koju smo kompoziciju slušali danas? Ko je izvodio kompoziciju? Koji su likovi iz muzičke priče i kako su bili prikazani?

Sredstva

Slike, table, uređaj za slušanje muzike, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika.

HARMONIKA

Sadržaji i pojmovi

Muzički instrument i glasovi (grupe orkestarskih instrumenata: sa žicama, duhački, udaraljke; muzički instrumenti: harmonika, gitara; narodni instrumenti; tambura/čiftelija, ćemane)

Standardi ocjenjivanja

Pravi razliku između grupa orkestarskih instrumenata, vizuelno i zvučno.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik usmjerava učenike da će se upoznati sa jednim instrumentom, a o kojem instrumentu je riječ, otkrit će aktivnošću *Detektivi*. Učenici se dijele u 3 do 4 grupe. U svakoj grupi se ispituje jedan učenik, izabran brojalicom, s kojom je prethodno već nastavnik podijelio fotografiju sa instrumentom harmonikom. Učenici postavljaju pitanja (o obliku, veličini, zvuku, načinu sviranja i sl.), a učenik odgovara sa **da** ili **ne**. Nastavnik pomaže učenicima u formulisanju pitanja i koordinira igru. Aktivnost ima takmičarski karakter - koja grupa će prva otkriti instrumenat. Zatim se diskutuje o toku igre, o ključnim pitanjima i o rješenju.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik prezentuje vizuelnu prezentaciju o instrumentu harmonika. Učenici uočavaju i objašnjavaju oblik, način sviranja. Nastavnik doobjašnjava o načinu sviranja i da je harmonika duhački instrumenat sa klavijaturom. Iako se vazduh ne duha direktno u instrument, zvuk se dobija kretanjem mješine u kojoj se kreće vazduh. Ukoliko ima uslova, nastavnik može prikazati na samom instrumentu.

Aktivnost 3

Nastavnik prezentuje videoprimjerima kako bi učenici uočili: način sviranja, zvuk i vrste muzike koje se izvode na harmonici.

Toma Prošev: *Moj konjić*

<https://www.youtube.com/shorts/TcKVO91u9DY>

Tema iz filma *Pirati Kariba*: „On je pirat“

<https://www.youtube.com/watch?v=CgCMBFcifVE>

Pjacula: *Libertango*

https://www.youtube.com/watch?v=eIYSQkTWfTw&ab_channel

Najbolje iz klasične muzike na harmoniku

<https://www.youtube.com/watch?v=2qDCQ3S2Ajo>

Milan Zavkov (makedonska kola po izboru nastavnika)

<https://www.youtube.com/watch?v=t4z2CktMWSO>

Propraćivanjem primjera vodi se diskusija o načinu sviranja, vrsti muzike koja se izvodi, zvuk i sl.

Završni dio:

Aktivnost 4

Ukoliko ima uslova, nastavnik organizuje susrete sa instrumentalistom - harmonikašom. Učenici uočavaju način i tehniku sviranja, postavljaju pitanja (intervju) i zajedno pjevaju pjesme ili igraju kola.

Aktivnost 5

Učenici ispunjavaju materijale za učenje za utvrđivanje sadržaja i pojmova.

Refleksija

S kojim instrumentom smo se upoznali? Koje vrste muzike se izvode harmonikom?

Sredstva

Slike, table, uređaj za slušanje muzike, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

TAMBURA, ČIFTELIJA I ĆEMANE

Sadržaji i pojmovi

Muzički instrument i glasovi (grupe orkestarskih instrumenata: sa žicama, duhački, udaraljke; muzički instrumenti: harmonika, gitara; narodni instrumenti: tambura/čiftelija, ćemane)

Standardi za ocjenjivanje

Pravi razliku između tambure/čiftelije i ćemane, vizuelno.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Vizuelnom prezentacijom, nastavnik prezentuje skup instrumenata (klasični, dječiji i narodni). Podstiče učenike da ih klasificiraju prema vrsti muzike koju izvode. Diskutuje se o tome kako neki klasični instrumenti mogu interpretirati različitu vrstu muzike (slušanje zvučnih primjera sa prethodnih časova). Ali, potenciraju se narodni instrumenti i njihova uloga u folklornoj muzici.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik najavljuje učenicima „Priču za tri instrumenta”. Čita predloženi tekst ili stvara svoj tekst.

Bila tri instrumenta. Tambura je bila najveća, sa žicama na kojima se sviralo peracetom (trzalicom). Ona ima tijelo kruškovidnog oblika i vrat na kojem su se protezale žice. Njena drugarica iz mahale bila je čiftelija. Ona je bila manja, i pored toga što su bile veoma slične sa tamburom. Tonovi njenih zvukova bili su viši. Tambura je imala manjeg brata, ćemana. I ćemane je bio koliko čiftelija i imao žice, ali na žicama se sviralo gudalom. Ova tri narodna instrumenta su povazdan svirala narodne pjesme i kola i veselili sve oko sebe. I tako su sretno svirali...

Nastavnik prezentuje videoprimjere sa ova tri instrumenta i prema tekstu usmjerava učenike da otkriju instrumente iz priče.

Dragan Dautovski na tamburi

(fragmenti po izboru nastavnika)

https://youtu.be/x2CZ3_f1Vy8?si=jFKxKH1LcbJ6yNxB

Doruntina Rexhepi/ Doruntina Redžepi

(izvođenje na čifteliji)

<https://youtu.be/2lBf98lli-k>

Dose, izvođač na čemane

<https://youtu.be/6QkfDX4AwO0?si=x8krLcv0WwsX9fvl>

Poslije praćivanja videoprimjera, diskutuje se o obliku, načinu sviranja, porijeklo instrumenata i sl. Uočavaju se sličnosti i razlike.

Aktivnost 3

Nastavnik objašnjava učenicima porijeklo instrumenata i o načinu izrade koji se prenosio putem usmenog predanja. Prezentuje dokumentarni film o izradi čemana (fragmentovano), a učenici ih uočavaju i opisuju faze izrade i prirodne materijale koji su upotrijebljeni.

Dokumentarni film o izradi čemana.

https://youtu.be/mgyTlvE0B1A?si=OSyQnXdaiZF_bX9j

Završni dio:

Aktivnost 4

Učenici ispunjavaju materijale za učenje za utvrđivanje sadržaja i pojmova.

Refleksija

S kojim smo se instrumentima upoznali danas? Koji je najveći, a koji najmanji instrumentat (od tambura, čiftelije i čemana)? Od kojih se materijala izrađuju ovi instrumenti? Kakvu vrstu muzike ispunjavaju?

Sredstva

Slike, table, uređaj za slušanje muzike, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika.

MUZIČKE IGRE

Sadržaji i pojmovi

Muzičke igre (pjevanje, igranje, plesanje, kolo, marš, valcer i drugi popularni plesovi u dvodijelni, trodijelni i neravnodijelni takt, igra etničkih zajednica koji žive u RS Makedoniji i drugih naroda svijeta, elementi baleta)

Standardi ocjenjivanja

Prati vrstu/karakter muzike svojim pokretima (kolo, marš, valcer, kretanja iz igara etničkih zajednica koje žive u RS Makedoniji i drugih naroda svijeta, elementi baleta).

Pjeva se i kreće u odgovarajućem ritmu u muzičkim igrama.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik podstiče učenike da navedu naslove narodnih pjesama. Raspravlja se o tome gdje su naučili pjesme, kakav su karakter i sadržaj, da li ih često slušaju, da li se zbog njih osjećaju dobro. Učitelj objašnjava da narodne pjesme i igre potiču iz davnina i da su se prenosile usmenom predajom (objašnjava pojam). Stoga treba njegovati naš muzički folklor (pjesme, igre, narodni instrumenti, običaji), naše najveće blago. Nastavnik takođe objašnjava da treba da upoznajemo i poštujemo kulturne vrijednosti drugih naroda.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik predstavlja zvučne primjere - narodne pjesme, predložene u Programu. Usmjerava učenike da odaberu pjesmu koju će prvo naučiti pjevati, a zatim osmisliti koreografiju. Učenici biraju, diskutuju o sadržaju. Zatim se pjesma obrađuje po sluhu.

Aktivnost 3

Učenici smišljaju koreografske ideje. Mogu se podijeliti u grupe (pjevačka grupa, plesači i instrumentalisti; ako postoje uslovi može se obezbijediti bubanj, tarabuka ili दौरا). Prilikom osmišljavanja koreografije može se ubaciti dramatizacija prema sadržaju pjesme. Nastavnik im pomaže da osmisle ideje i podstiče ih da sami dođu do kreativnih rješenja. Izrađuje se plan (scenarij) izvedbe. Prilikom uvježbavanja i izvođenja koreografije, nastavnik daje uputstva učenicima da prate karakter pjesme, da pjevaju i kreću se u odgovarajućem ritmu.

Aktivnost 4

Nastavnik podstiče učenike da javno izvedu pripremljenu koreografiju (patroni praznik, priredba i sl.). Diskutuje se o pripremi kostima (elementi narodne nošnje).

Aktivnost 5

Nastavnik podstiče učenike da naprave knjigu/pano „Bogatstvo naših predaka“ u kojoj će kroz ilustracije i tekst predstaviti pjesme/kola i instrumente.

Zabilješka: Dio aktivnosti se mogu realizovati na slobodnim učeničkim aktivnostima ili u okviru integriranog dana (FZO, Likovno obrazovanje i dr.)

Završni dio:

Aktivnost 4

Učenici popunjavaju materijale za učenje za utvrđivanje sadržaja i pojmova.

Aktivnost 5

Nastavnik daje upute učenicima da u slobodno vrijeme razgovaraju sa odraslijim ljudima iz svog okruženja o narodnim pjesmama, igrama i instrumentima i zamole ih da im otpjevaju neku narodnu pjesmu.

Refleksija

Koja vam se aktivnost najviše dopala? Zašto? Koja vam je omiljena narodna pjesma?

Sredstva

Slike, table, uređaj za slušanje muzike, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

VRSTE MUZIKE

Sadržaji i pojmovi

Vrste muzike (klasična muzika, muzika za djecu, muzika iz animiranog filma, narodna muzika, kompozitor)

Standardi ocjenjivanja

Identifikuje i navodi najmanje jednu kompoziciju iz svake vrste muzike.

Navodi najmanje jednog kompozitora klasične muzike.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Kroz *Buru ideja*, nastavnik podstiče učenike da podijele naslove svojih omiljenih kompozicija. Učenici razgovaraju o vrsti muzike, karakteru kompozicija, načinu izvođenja itd. Zatim se kompozicije kategoriziraju prema vrsti muzike (klasična muzika, dječija muzika, muzika iz animiranog filma, narodna muzika).

Aktivnost 2

Nastavnik prezentuje nekoliko zvučnih primjera (fragmenata) iz različitih vrsta muzike i podstiče učenike da plešu prema karakteru kompozicije. Učenici razgovaraju o karakteru i prikladnom načinu plesanja.

Glavni dio:

Aktivnost 3

Nastavnik prezentuje zvučne primjere različitih vrsta muzike. Učenici ih prepoznaju i zapisuju u materijale za učenje. Pritom zapisuju osnovne podatke za kompozicije, a za svaku kompoziciju pišu svoje bilješke.

Mocart: Mala noćna muzika, 1 stav, allegro fragment

<https://youtu.be/UzEX0-nwN4Y?si=U49XS66AWuS0Qy3I>

Knjiga o džungli – Mogli

<https://youtu.be/CkSgqAOwUtw?si=wBXiBZ6ECRH5aSDT>

Jovano, Jovanke – Toše Proevski

<https://youtu.be/Z8bRvEZ91IM?si=GCHWNB2c4FmNeqqS>

Proljeće – Kalina Jordanoska (Potočići)

<https://www.youtube.com/watch?v=4YFwnu2qihQ>

Aktivnost 4

Nastavnik upućuje učenike na diskusiju: Kakvu muziku obično slušate? Koja vas muzika najviše razveseli? Slušate li muziku svaki dan? Koliko narodnih pjesama znaš? Koju muziku iz animiranog filma najviše volite? Koliko dječijih pjesmica znate? O čemu se pjeva u dječijim pjesmama? Daje se zaključak da muzika uljepšava svakodnevicu i da je treba svakodnevno slušati.

Aktivnost 5

Nastavnik podstiče učenike da kreiraju sopstvenu kratku pjesmu. Razgovara se o tekstu, odnosno kakav tekst treba da imaju dječije pjesme. Učenici kreiraju kratak tekst i improvizuju kratku melodiju.

Zabilješka: Nastavnik izabere pjesme i po svom izboru iz Programa, međutim, trebaju biti zastupljene sve vrste muzike.

Završni dio:

Aktivnost 6

Nastavnik daje uputstva učenicima u slobodno vrijeme da razgovaraju sa odraslijim ljudima iz svog okruženja o tome koje su pjesme slušali i pjevali kada su bili djeca. To može biti kao intervju sa nekoliko pitanja.

Aktivnost 7

Nastavnik podstiče učenike da napišu naslov jedne omiljene kompozicije iz svake vrste muzike. Zatim se raspravlja o izboru i odabire se sastav koji je napisao najveći broj učenika.

Refleksija

Koje smo kompozicije slušali danas? Koja vrste muzike je svaka od njih?

Sredstva

Slike, table, uređaj za slušanje muzike, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

Sadržaji i pojmovi

Uvod u pjevanje i sviranje po notnom zapisu (tonovi: sol1, mi1, la1, re1, do1; ritam – četvrtina note, četvrtina pauze, taktiranje)

Standardi ocjenjivanja

Izgovara taktiranjem i svira na ritmičke instrumente elementarne ritmičke vježbe sa četvrtinama note i pauzama.

Pjeva taktiranjem i svira na melodijske instrumente elementarne melodijske vježbe sa naučenim tonovima i četvrtinama note i pauzama.

SVIRANJE NA DJEČIJE MUZIČKE INSTRUMENTE

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Uz upute nastavnika, učenici dijele dječije instrumente u dvije grupe - ritmičku i melodijsku (Orfov instrument ili instrumente od prirodnih materijala). Razgovaraju o načinu dobijanja zvuka.

Aktivnost 2

Izvede se vježbe rasviravanja. Prvo, jedan od učenika svira ritmički model ritmičkim instrumentima, a ostali ponavljaju. Zatim, u nizu, svaki učenik izvodi novi ritmički obrazac, a ostali ponavljaju.

Uz melodijske instrumente učenici razvijaju svoje vještine sviranjem niza naučenih tonova i uvježbavanjem pravilne tehnike sviranja.

Glavni dio:

Aktivnost 3

Učitelj predstavlja notni primjer i objašnjava način sviranja. Prvo se vježbaju dionice odvojeno, a zatim sve dionice zajedno, nakon nekoliko takta.

Aranžman je izveden u potpunosti. Razgovara se o načinu izvođenja, učenici daju prijedloge (tiho - glasno, sporo - brzo, povezano - prekinuto). Reproducira se na nekoliko načina, a učenici raspravljaju koji način najbolje zvuči.

Aranžman se izvodi u manjim grupama i različitim kombinacijama instrumenata. Ako nema melodijskih instrumenata, melodijska linija se pjeva ili svira na pijanu ili drugom instrumentu.

Završni dio:

Aktivnost 4

Svaka grupa nastupa sa svojim nastupom. Svi učenici glasaju za najbolju predstavu, pri čemu raspravljaju zašto im se najviše dopala predstava (međusobna procjena). Na kraju časa svi učenici zajedno izvedu aranžman. Preporučuju se i kratki javni nastupi (pred drugim razredom ili na odmoru pred drugim učenicima).

Refleksija

Kako se dijele dječiji instrumenti? Koja ja aktivnost vam se najviše dopala?

Sredstva

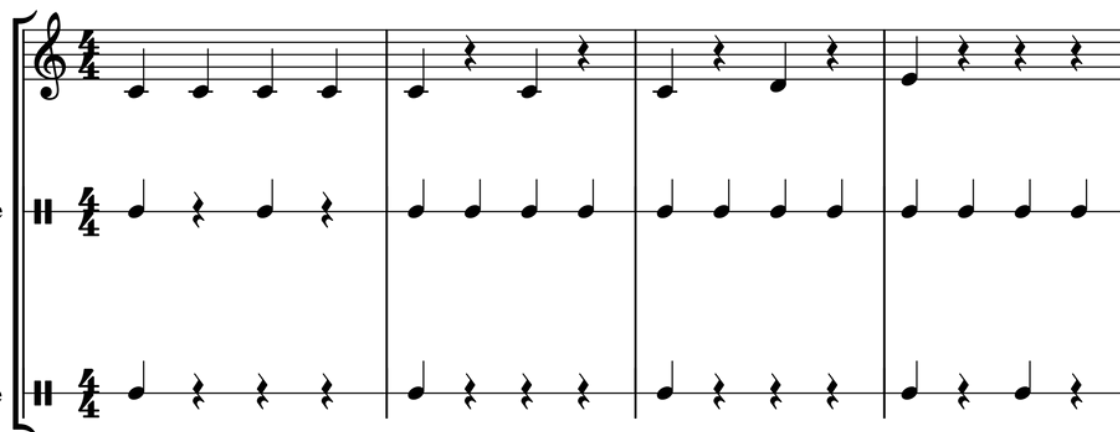
Dječiji melodijski i ritmički instrumenti, projektor.

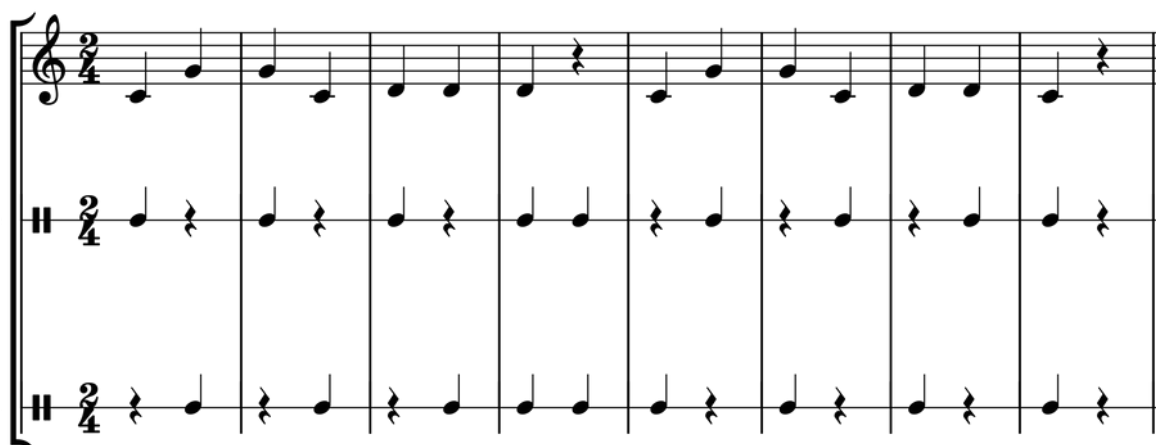
Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja postavljena od nastavnika ili od saučenika; individualno praktično izvođenje (pjevanje, sviranje na dječije muzičke instrumente i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

1

2

Sadržaji i pojmovi **MELODIJSKE VJEŽBE**

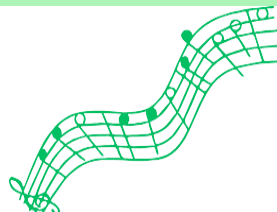
Uvod u pjevanju i sviranju po notnom zapisu (tonovi: sol1, mi1, la1, re1, do1; ritam – četvrtina note, četvrtina pauze, taktiranje)

Standardi za ocjenjivanje

Pjeva taktiranjem i svira melodijske instrumente, elementarne melodijske vežbe sa naučenim tonovima i četvrtinama i pauzama po notnom zapisu.

Koristi violinski ključ i naučene tonove u vlastitom notnom zapisu.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Kroz aktivnosti koje je nastavnik osmislio za utvrđivanje i ponavljanje (digitalni sadržaji, pripremljene tonske kartice, vizuelne prezentacije), učenici ponavljaju mjestopoložaj proučavanih tonova u petoliniju.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik prezentuje melodijske vežbe. Razmatraju se tonovi, kretanje melodijske linije i trajanje nota (četvrtina i pauza). Vježbe se pjevaju parlato, zatim melodijski, uz pratnju (piano ili drugi instrument). Nastavnik daje uputstva za pravilno taktiranje i preciznu intonaciju. Vježbe se pjevaju grupno, individualno, eho ponavljanje motiva i sl. Pjevaju se na različite načine (tiho - glasno, brzo - sporo, odsječeno - povezano). Melodične vježbe se mogu izvoditi na dječijim muzičkim instrumentima.

Završni dio:

Aktivnost 4

Nastavnik daje uputstva učenicima za uočavanje i zapisivanje melodijske linije u sveske (diktat). Učenicima se objašnjava koliko će taktova biti diktat i koliko taktova u svako taktovo vrijeme (sa četvrtinama note i pauzama). On pjeva melodijsku liniju na neutralnom slogu, a učenici to primjećuju i odgovarajućim tonovima zapisuju u svoje sveske. Nakon zapisivanja, diktat se pjeva ili svira uz dječije melodijske instrumente.

Refleksija

Koje tonove smo utvrdili danas? Gdje se pišu u petoliniju? Koje aktivnosti su vam se dopale najviše?

Sredstva

Tabla, projektor, piano (ili drugi instrument).

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja nastavnika ili saučenika; individualna praktična izvedba (pjevanje, sviranje na dječijim muzičkim instrumentima i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

MUZIČKE IGRE

Sadržaji i pojmovi

Muzičke igre (pjevanje, igranje, plesanje, kolo, marš, valcer i drugi popularni plesovi u dvodijelnom, trodijelnom i neravnodijelnom taktu, igre etničkih zajednica koje žive u RS Makedoniji i od drugih naroda u svijetu, elementi baleta)

Standardi ocjenjivanja

Učestvuje u muzičke igre pjevanjem i sviranjem na dječije ritmičke i melodijske instrumente.

Pjeva i kreće se u odgovarajućem ritmu u muzičkim igrama.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik prezentuje zvučne primjere iz različitih vrsta muzike i različite plesove i igre koje učenike znaju prethodno (valcer, marš, kolo, rokenrol i sl.). Učenici prepoznaju vrstu muzike i plešu prema karakteru kompozicije (samostalno, u paru, u grupi).

Glavni dio:

Aktivnost 2

Učenici su raspoređeni u krug, pored klupa. Ispred svakog učenika je list papira i pribor za crtanje. Nastavnik predstavlja klasičnu muziku po izboru. Kada muzika počne, učenici crtaju sliku po svom izboru, izražavajući svoje utiske o muzici. Nastavnik zaustavlja muziku (nakon 15 do 20 sekundi), a učenici se okreću prema drugom crtežu, nastavljajući da crtaju sljedeći crtež. Aktivnost se nastavlja sve dok svaki učenik ne doprinese svakom crtežu. Na kraju se pregledaju zajednički izrađeni crteži i u učionici se pravi izložba: *Muzika kroz naše crteže*.

Aktivnost 3

Svaki učenik ima list papira ili novine na podu ispred sebe. Nastavnik izlaže muziku, a učenici plešu prema žanru muzike, svaki na svom listu. Nastavnik zaustavlja muziku i daje uputstva učenicima da presaviju papir na pola. Ponovo plešu, ali na manjoj površini, samo na svom listu. Ako izađu van lista, ispadaju iz igre. Igra se nastavlja sve dok ne ostane samo jedan učenik, pobjednik. Nastavnik predstavlja različite žanrove, a učenici u skladu s tim razgovaraju o vrsti muzike i plešu. Osim utvrđivanja različitih vrsta muzike, ova igra je pogodna za koordinaciju tijela i odgovarajuće plesanje.

Aktivnost 4

Dva učenika drže konopac na određenoj visini. Nastavnik prezentuje različite vrste muzike, a ostali učenici plešu i prolaze ispod užeta jedan po jedan u koloni, ne dodirujući ga bilo kojim dijelom tijela i ne prestajući da plešu. Konopac se spušta niže, a igra se nastavlja sve dok ne ostane samo jedan učenik, pobjednik.

Aktivnost 5

Učenik se bira brojalicom. Nastavnik predstavlja muzički primjer koji su učenici ranije upoznali. Muzički primjer čuje samo odabrani učenik (na slušalicama) i on učenicima mora pantomimom predstaviti naslov. Ista aktivnost se može realizovati sa da/ne pitanjima (detektivi). Učenici postavljaju pitanja, a učenik odgovara sa da i ne.

Aktivnost 6

Nastavnik daje dobar primjer i ohrabruje učenike da pokretom tijela podrže ritam (body percussion). Počinje jednostavnim pokretima (pljeskanje rukama, marširanje stopalima itd.), a zatim se svi pokreti kombinuju u ritmu. Učenici crtaju pokrete i postavljaju ih kao podsjetnik na koreografiju. Možete se koristiti i gotovi video materijali, ali i podsticati učenike da kreiraju vlastite pokrete:

<https://www.youtube.com/watch?v=OcKFWZgnADU> (primjer).

Završni dio

Aktivnost 7

Nastavnik daje upute učenicima u slobodno vrijeme, kroz razgovor sa odraslijim osobama iz okruženja, da istraže o muzičkim igrama koje su se igrale u prošlosti. Na ovaj način će biti obnovljene zaboravljene dječije igre u kojima se pjeva i igra (brojalice, narodne igre i sl.).

Zabilješka: Muzičke igre se mogu izvoditi na više časova sa različitim vrstama muzike ili kao dio časa za aktivnosti za zagrijavanje.

Refleksija

Koja igra vam je bila najinteresantnija? Zašto?

Sredstva

Uređaj za slušanje muzike, projektor, pribor za crtanje, papir, novine, konopac, slušalice.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja nastavnika ili saučenika; individualna praktična izvedba (pjevanje, sviranje na dječijim muzičkim instrumentima i muzičke igre); praktično izvođenje u grupi.

MUZIČKO IZRAŽAVANJE I STVARANJE

Sadržaji i pojmovi

Muzičko izražavanje i stvaranje (slobodno muzičko izražavanje, stvaranje/kreiranje)

Standardi za ocjenjivanje

Kreira kratke ritmičke i melodijske cjeline uz pljeskanje, koračanje ili razne vrste dječijih ritmičkih i melodijskih instrumenata. Kreira jednostavne koreografije sa elementarnim koracima i pokretima, odgovarajući karakteru muzike.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik predstavlja muzički primjer, a učenici ga prate ritmičkim instrumentima ili plesom. Nastavnik upućuje učenike da prate: ritam, muzička izražajna sredstva i karakter kompozicije.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Učenici su podijeljeni u grupe. U svakoj grupi svaki učenik na kartici ispisuje dvotaktnu melodiju (sa naučenim tonovima, sa četvrtinama i pauzama). Zatim se ređaju taktovi, bira se redoslijed koji najbolje zvuči i pjeva se melodijska linija. Dodata je i ritmička pratnja. Svaka grupa izvodi svoj aranžman i bira se najbolji.

Aktivnost 3

Učenici puštaju video primjer koji može biti praćen ritmičkim instrumentima ili klikom ili pljeskom rukama. Pratnja je prikazana sa četvrtinama note i pauzama. Razgovara se i o vrsti muzike (iz animiranog filma).

<https://www.youtube.com/watch?v=X2CQA1bLLO0>

Aktivnost 4

Nastavnik predstavlja video primjere kao primjeri za način pratnje. Učenici prate dječijim ritmičkim instrumentima, sa dvije olovke ili drugim predmetima. Nastavnik upućuje učenike da prate ritam.

<https://youtu.be/H1rFDZ5Lf3I?si=EA5KP7PscnS4t7Wh>

<https://www.youtube.com/watch?v=WHwxJC31jIo>

<https://www.youtube.com/watch?v=F80LKTinhJE>

<https://www.youtube.com/watch?v=Lw9YN1MuINw&t=25s>

Aktivnost 5

Nastavnik podstiče učenike da odaberu pjesmu i osmisle pratnju prema prethodnim primjerima. Pratnju mogu predstaviti četvrtinama nota i pauzama ili simbolima (pljeskanje rukama, lupanje nogama, i sl.). Mogu se koristiti i štampane karte i poredati ih prema osmišljenoj koreografiji. Učenici smišljaju ideje, poređaju kartice s notama ili simbolima i stvaraju pratnju. Zatim nastupaju.

Aktivnost 6

Učenici stoje u krugu. Svaki od njih, kada od nastavnika čuje svoje ime, treba da napravi četiri ravnomjerna koraka da uđe u krug i na svakom koraku doda pokrete rukama (pljeskanje, pucketanje i sl.). Dok se vraćaju u krug, grupa ponavlja pokrete.

Zabilješka: Aktivnosti se mogu realizovati u više časova ili integrisati u dio drugih časova. Nastavnik može prilagoditi i druge slične aktivnosti koje sadrže elemente Orf-metode za slušanje, plesanje, pjevanje i sviranje dječijih muzičkih instrumenata, čime će podsticati muzičko izražavanje i stvaranje kod učenika.

Završni dio:

Aktivnost 7

Nastavnik upućuje učenike da izgovore zanimljivu rečenicu i da je „odsviraju” ritmičkim instrumentima, odnosno kako se izgovaraju slogovi, tako da se svira. Zatim ih podstiče da dodaju svoju melodiju, da odpjevaju rečenicu. Usmerava ih u slobodno vrijeme, ako imaju ideju, da kreiraju stihove i dodaju melodiju.

Refleksija

Koja vam je aktivnost bila najinteresantnija?

Sredstva

Kartice sa petolinijem, uređaj za slušanje muzike, dječiji muzički instrumenti, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja nastavnika ili saučenika; individualna praktična izvedba (pjevanje, sviranje na dječijim muzičkim instrumentima i muzičke igre); praktična izvedba u grupi.

MUZIČKA PRIČA

Sadržaji i pojmovi

Muzičko izražavanje i stvaranje (slobodno muzičko izražavanje, stvaranje/kreiranje)

Standardi za ocjenjivanje

Povezuje melodiju i ritam sa pokretima.

Kreira kratke ritmičke i melodijske cjeline praćene pljeskanjem, koraćanjem ili raznim vrstama dječijih ritmičkih i melodijskih instrumenata.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Uz upute nastavnika, učenici razgovaraju o svojim omiljenim pričama: Ko ih je čitao i pričao kada su bili mlađi? Jesu li gledali priče kao animirane filmove? Ima li muzike u animiranim pričama? Nastavnik upućuje učenike da će zajedno stvarati muziku na jednu od njihovih omiljenih priča.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Učitelj unaprijed bira priču („Crvenkapa“, „Snježana i sedam patuljaka“, „Pepeljuga“ i sl.) i prilagođava tekst. On čita priču učenicima.

Zatim ih dijeli u grupe i svakoj grupi daje dio priče. Daje uputstva učenicima: jedan učenik čita tekst, može se uključiti i dramatizacija.

Efekti se rade dječijim ritmičkim instrumentima (koraćanje, vjetar, kiša, šuštanje - pojačanje dramske radnje i sl.). Uz dječije melodijske instrumente sviraju kratke motive koji odgovaraju radnji.

Neke dijelove teksta učenici mogu otpjevati ili ubaciti pjesme koje znaju i osmisлити kratku koreografiju. Mogu koristiti i dijelove klasičnih kompozicija prema sadržaju teksta (uz pomoć nastavnika: valcer, svječani marš, djela programskog karaktera i sl.). Koreografije i muzički dijelovi trebaju odgovarati sadržaju priče, odnosno dramskoj radnji.

Nakon završetka rada u grupama, svaka grupa izvodi svoj dio. Učenici daju povratnu informaciju o svakom dijelu, a nastavnik ih upućuje na kritičko mišljenje pitanjima: Da li je dobro urađeno? Šta biste promijenili? Kako spojiti dijelove u cjelinu? Koja uloga kom učeniku odgovara? Da li u cijeloj kompoziciji treba da postoji jedna vrsta muzike ili sve vrste trebaju biti zastupljene?

Uz pomoć nastavnika, učenici zapisuju ideje za stvaranje muzičke priče u kojoj glume, pjevaju i sviraju instrumente. Uloge se dijele i razgovara se o kostimima i scenografiji. Ovo može biti i projektna aktivnost u integraciji sa drugim predmetima i uz uključivanje roditelja u aktivnosti. Proizvod projektne aktivnosti može biti pozorišna predstava – mjuzikl koji pripremaju učenici uz upute nastavnika. Najvažnije je da učenici smisle ideje i da se muzički izraze i stvaraju.

Završni dio:

Aktivnost 3

Uz pomoć nastavnika, učenici pripremaju scenario umetanjem svih segmenata (drama, pjevanje, igranje, koreografija). Nastavnik podstiče učenike da kreiraju kostime i scenografiju od ekološki prihvatljivih ili recikliranih materijala.

Aktivnost 4

Učenici uvježbavaju predstavu i pripremaju se za predstavu. Dio aktivnosti se može realizovati tokom slobodnih učeničkih aktivnosti.

Isto tako, mogu se organizovati radionice sa roditeljima za izradu kostima i scenografije.

Refleksija

Da li su vam se dopale aktivnosti? U kojem dijelu svaki od vas može dati najveći udio (pjevanje, sviranje, dramatizacija, izbor muzike, koreografija, scenografija, izrada kostima i sl.)?

Sredstva

Muzički plejer, projektor, ekološki prihvatljivi materijali, materijali koji se mogu reciklirati, dječiji instrumenti.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja nastavnika ili saučenika; individualna praktična izvedba (pjevanje, sviranje na dječijim muzičkim instrumentima i muzičke igre); praktična izvedba u grupi.

MOJ MUZIČKI SPOMENAR

Sadržaji i pojmovi

Vrste muzike (klasična muzika, dječija muzika, muzika iz animiranog filma, narodna muzika, kompozitor)

Standardi za ocjenjivanje

Identifikuje i navodi najmanje jednu kompoziciju iz svake vrste muzike.

Navodi najmanje jednog kompozitora klasične muzike.

Scenario za čas

Uvodni dio:

Aktivnost 1

Nastavnik predstavlja zvučne primjere koje su slušali tokom školske godine. Učenici identifikuju, imenuju naslov, kompozitora i razgovaraju o vrsti muzike, karakteru, sredstvima izražavanja.

Glavni dio:

Aktivnost 2

Nastavnik podstiče učenike da se prisjete pjesama koje su naučili tokom školske godine. Zajedno se pjevaju pjesme, izvode se koreografije ili se slobodno pleše. Učitelj postavlja pitanja o muzičkim izražajnim sredstvima, o sadržaju i karakteru pjesama. Pjevaju se pjesme iz različitih vrsta muzike.

Aktivnost 3

Nastavnik podstiče učenike da navedu koja im je muzička igra bila najinteresantnija. Igre se izvode uz plesanje, pjevanje i sviranje.

Aktivnost 4

Nastavnik prethodno priprema kviz (digitalni oblik sa vizuelnim elementima za prepoznavanje) o naučenim pojmovima tokom školske godine. Učenici odgovaraju i dalje raspravljaju o sadržaju i konceptima. Aktivnost može biti takmičarska, individualna ili grupna. Takođe, učenici mogu jedni drugima postavljati pitanja i odgovarati (u parovima ili grupama). Uz usmenu povratnu informaciju, nastavnik usmjerava učenike da se pravilno izraze kada objašnjavaju muzičke pojmove. Učenici se međusobno dopunjuju.

Aktivnost 5

Nastavnik prezentuje audioprimjere izučavanih instrumenata, a učenici uočavaju zvuk, zapisuju na kartice i na dati znak podižu kartice.

Uočavaju se odgovori i nastavnik daje povratnu informaciju.

Aktivnost 6

Učenici stoje u krugu. Nastavnik daje upute za aktivnost za određivanje mjesta tonova u petoliniju. Dodaje spužvastu loptu jednom učeniku i izgovara jedan ton. Učenik kaže mjesto tona u petoliniju i dodaje loptu drugom učeniku i izgovara drugi ton. Igra se nastavlja sve dok svi učenici ne odgovore barem jednom. Vrijeme za davanje odgovora treba biti ograničeno (naprimjer, 5 sekundi) da bi aktivnost imala dinamiku, odnosno brzo razmišljanje. Uz pomoć nastavnika, umjesto izgovora, zadati ton se može otpjevati pravilnom intonacijom (ili nastavnik može svirati neki instrument). Tako će se istovremeno odrediti lokacija i visina tonova.

Završni dio:

Aktivnost 7

Učenici popunjavaju materijale za učenje kako bi utvrdili sadržaje i pojmove.

Zabilješka: Predloženi sadržaji se mogu obraditi u nekoliko časova, ali je cilj da se utvrde sadržaji i pojmovi sa kojima su se učenici upoznali tokom školske godine.

Refleksija

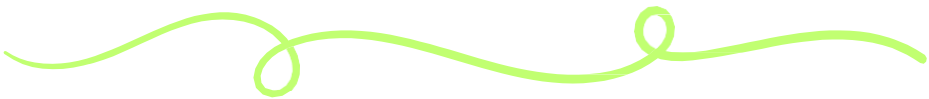
Šta vam je ove godine bilo najzanimljivije na času Muzičkog obrazovanja? Da li vam je bilo nešto teže? Kada vam je bilo najugodnije? Šta biste željeli više, a šta manje u narednoj godini?

Sredstva

Slike, table, uređaj za slušanje muzike, spužvasta loptica, projektor.

Praćenje napretka

Usmeni odgovori na pitanja nastavnika ili saučenika; individualna praktična izvedba (pjevanje, sviranje na dječijim muzičkim instrumentima i muzičke igre); praktična izvedba u grupi.

Materijali za učenje za učenike

(drugo polugođe)

DUHAČKI INSTRUMENTI

1. Zaokruži duhačke instrumente.

2. Odgovori na sljedeća pitanja:

Od kakvog materijala su izrađeni duhački instrumenti?

Na koji način se svira na duhačke instrumente?

Opiši oblik jednog duhačkog instrumenta?

Nabroj nekoliko duhačkih instrumenata.

INSTRUMENTI UDARALJKE

1. Odgovori na sljedeća pitanja:

Na koji način se svira na instrumente udaraljke?

Koji su melodijski, a koji ritmički instrumenti udaraljke?

Nabroj nekoliko instrumenata udaraljki.

2. Poveži.

ORKESTAR

1. Nabroj grupe instrumenata u simfonijskom orkestru.

2. Prema boji, uoči i napiši grupu instrumenata u simfonijskom orkestru.

PETAR I VUK - S. PROKOFJEV

1. Poveži likove iz priče sa grupom instrumenata kojoj pripada instrumentat koji ih predstavlja.

duhački

udaraljke

žičani

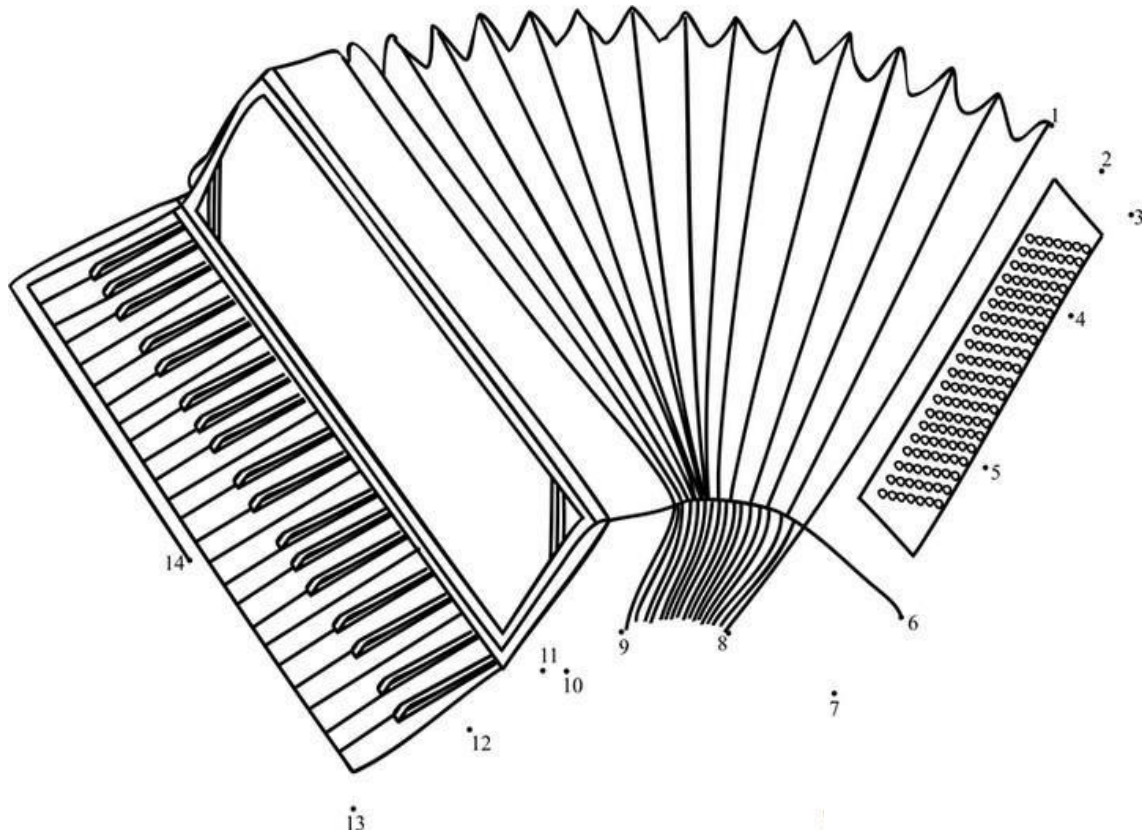

2. Oboji bojanku.

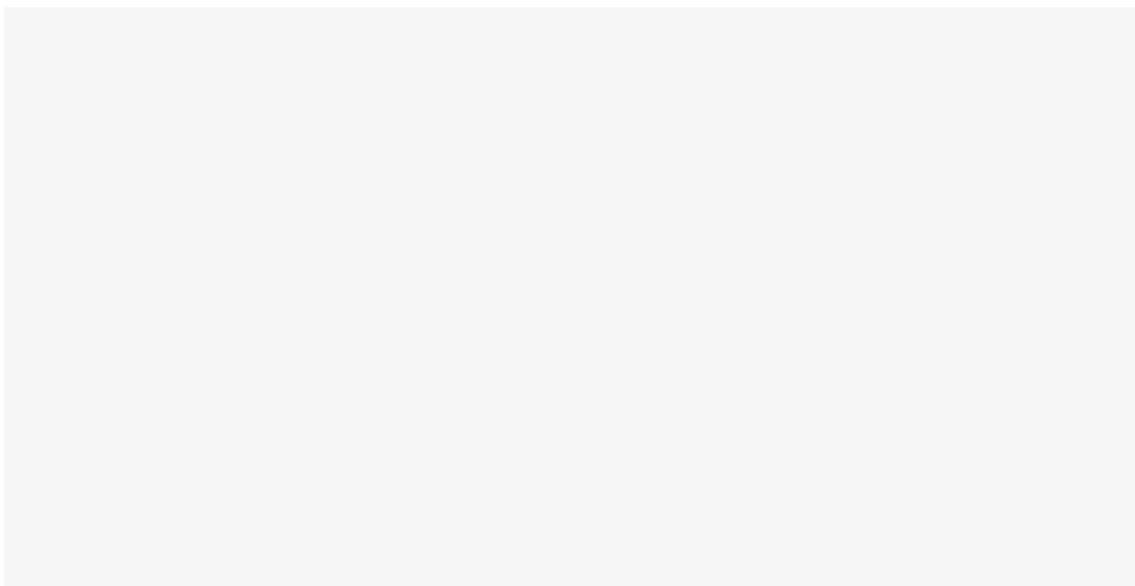

HARMONIKA

1. Poveži tačke kako bi bolje uočio oblik harmonike.

2. Opiši oblik i način sviranja na harmoniku.

NARODNI INSTRUMENTI

1. Napiši nazive instrumenata.

2. Napiši sličnosti i razlike između tri instrumenta.

sličnosti

razlike

3. Odgovori na sljedeća pitanja:

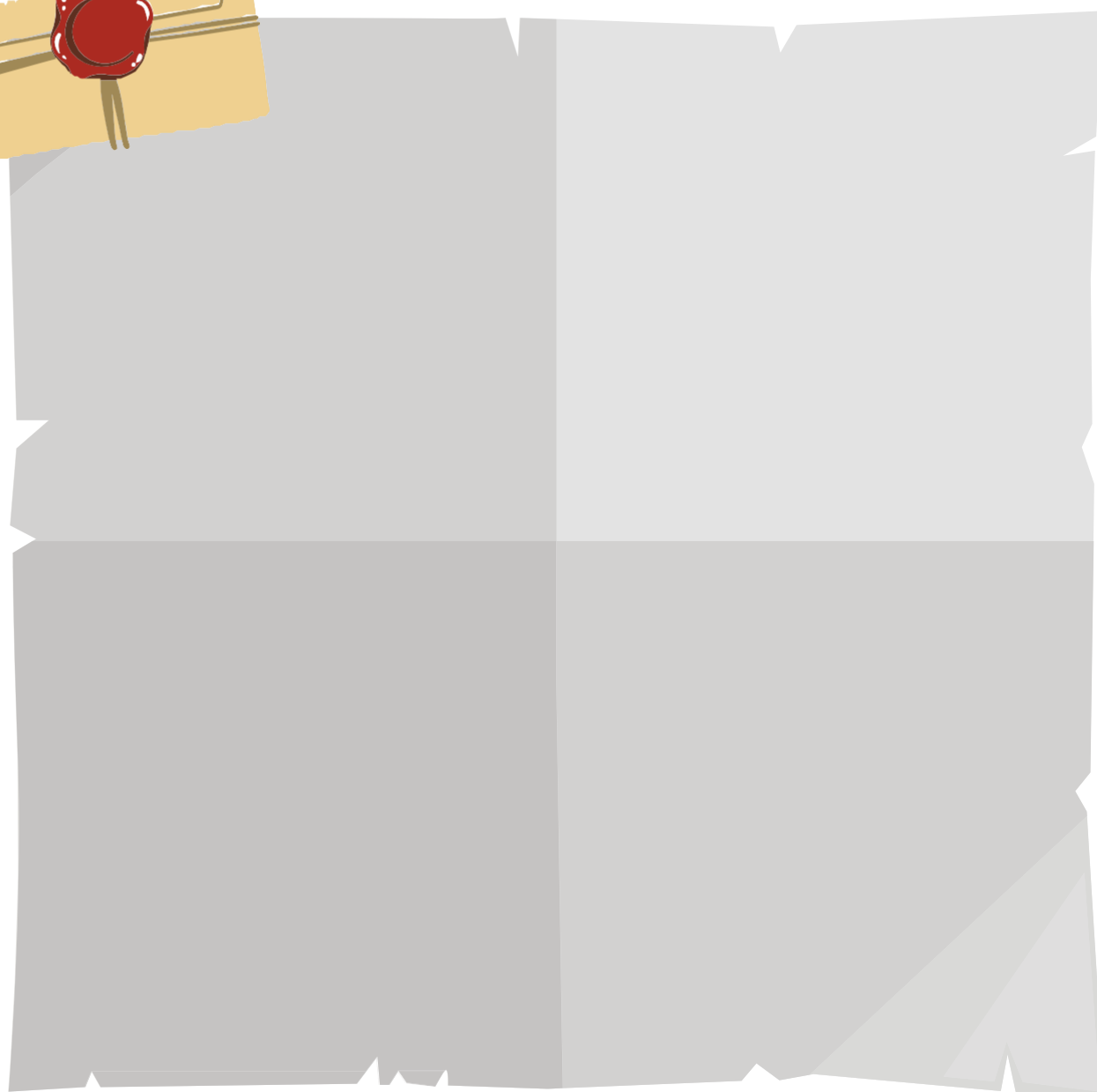
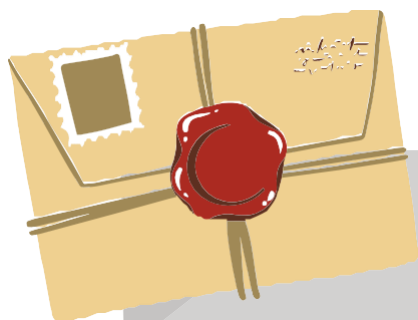
Kakva vrsta muzike se izvodi ovim instrumentima?

Od kakvih materijala su izrađeni narodni instrumenti?

BOGATSTVO NAŠIH PREDAKA

1. Napišite pismo nepoznatom drugaru u inostranstvu u kojem ćete mu ispričati o bogatstvu naših predaka, tačnije o narodnim pjesmama, kolima i instrumentima. Opišite kakve su pjesme po karakteru i sadržaju. Napiši koja ti je omiljena narodna pjesma i šta se u njoj priča, koje narodne instrumente znaš, kako se igra itd. Uz pomoć nastavnika možete upoznati učenike druge škole u inostranstvu, razmijeniti pisma na ovu temu i naučiti o njihovim pjesmama, instrumentima i kolima.

VRSTA MUZIKE

1. Popuni tabelu sa informacijama o kompozicijama iz različitih vrsta muzike.

<i>Naslov i kompozitor</i>	<i>Vrsta muzike</i>	<i>Izvođač (i)</i>	<i>Karakter</i>	<i>Moja zabilješka</i>

2. Odgovori na sljedeća pitanja:

Koju vrstu muzike najčešće slušaš?

Koja vrsta muzike te najviše razonodi?

Koj je tvoja omiljena pjesma?

Da li svakodnevno slušaš muziku?

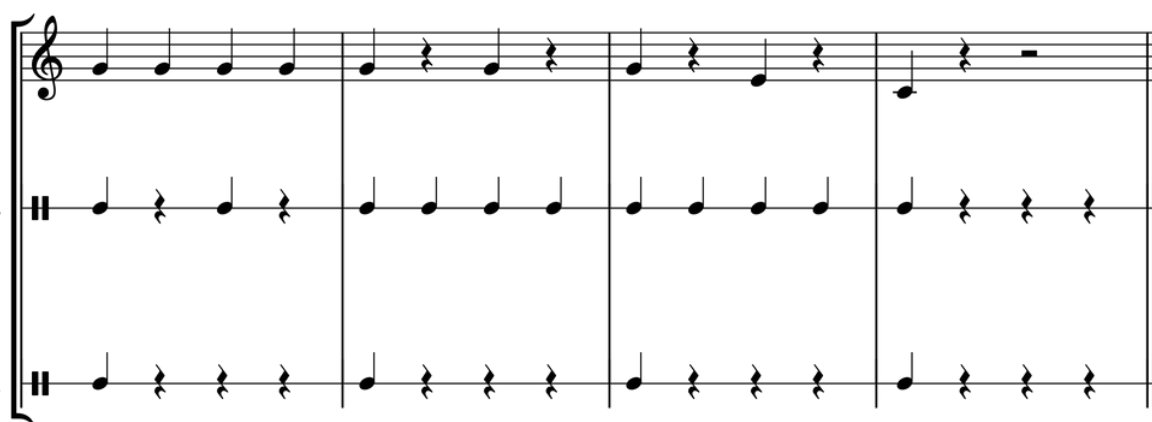
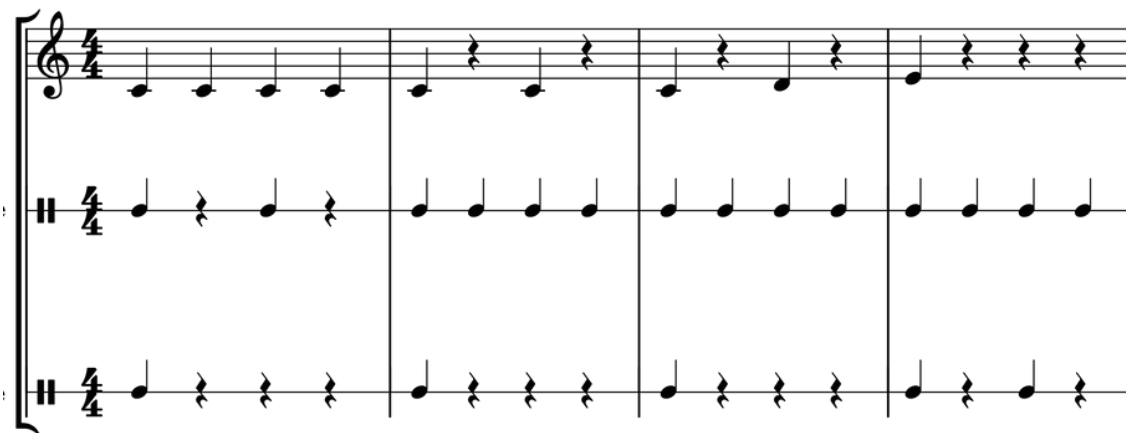

SVIRANJE NA DJEČLIJE MUZIČKE INSTRUMENTE

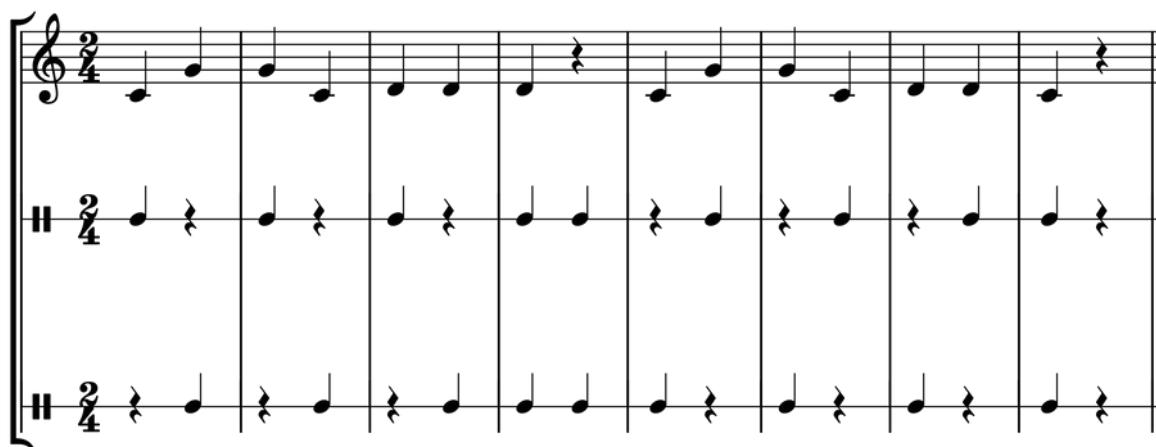

1. Uz upute nastavnika, uvježbaj aranžman.

1

2

MELODIJSKE VJEŽBE

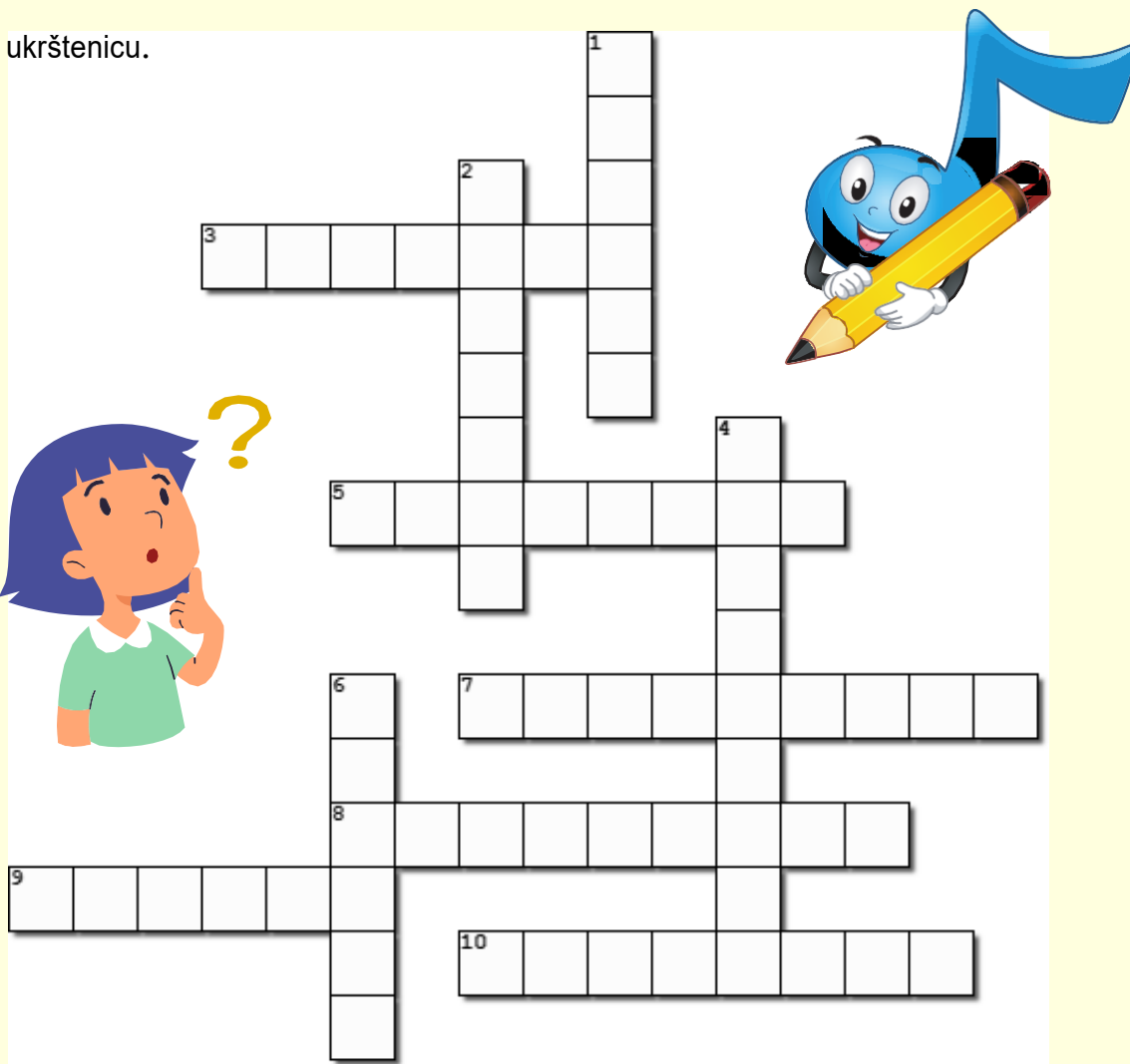

1. Uz pomoć nastavnika, ispjevajte melodijske vježbe.

MUZIČKA UKRŠTENICA

1. Riješi ukrštenicu.

Horizontalno:

3. Narodni žičani instrumenat koji se spominje u pjesmi „Hajde slušaj, kaleš Anđo“.
5. Sastav u koji učestvuju sve grupe instrumenata.
7. Kompozitor muzičke priče „Petar i vuk“.
8. Narodni žičani instrumenat sličan tamburi ali mnogo manji.
9. Narodni žičani instrumenat sa gudaalom.
10. Grupa instrumenata kojoj pripada instrumenat दौरا.

Vertikalno:

1. Kompozitor kompozicije „Mala noćna muzika“.
2. Grupa instrumenata kojoj pripada instrumenat tambura.
4. Instrumenat sa klavijaturom (i mešinom).
6. Grupa instrumenata kojoj pripada instrumenat violina.

Moj muzički spomenar

Moja omiljena pjevačica je

Moje ime je

a ovo je moj muzički spomenar

Moja omiljeni pjevač je

Moje omiljene tri dječije pjesme su:

Najviše volim da slušam muziku iz animiranih filmova

Moja omiljena muzička grupa je

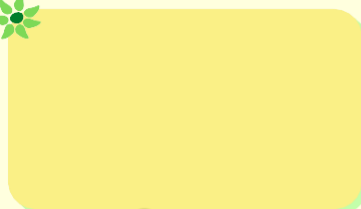

Moje tri omiljene klasične kompozicije su:

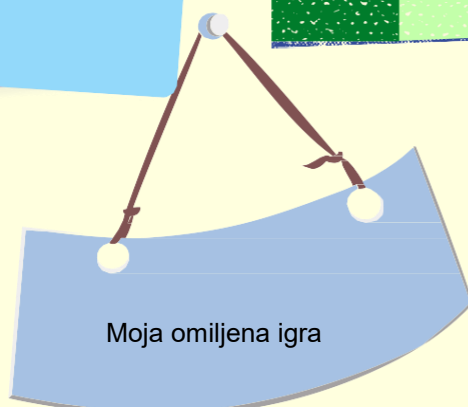
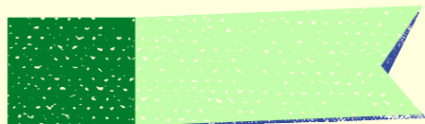
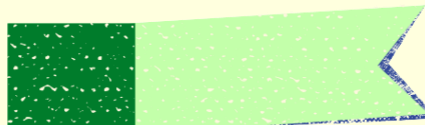
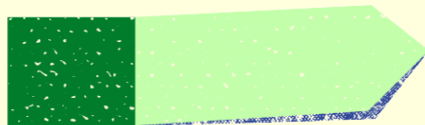
Moje tri omiljene narodne pjesme su:

Najviše plešem na pjesmi/kompoziciji

Omiljena muzička igra

Moja omiljena igra

Muzika za mene predstavlja

Наслов на оригиналот: Прирачник по музичко образование за трето одделение
PRIRUČNIK ZA MUZIČKO OBRAZOVANJE ZA III RAZRED

Izdavač: Biro za razvoj obrazovanja – Skoplje

Urednik: Abdulfeta Fetai

Autor:

m-r Pavlinka Veljanoska

Stručna podrška:

m-r Ivanka Mijić, koordinator

Rajmonda Neziri, koordinator

Nevena Boškowska

Goran Stojanov

Flora Besimi

Gordana Cvetkovska

Prevedeno sa makedonskog jezika:

Izeta Babačić

Godina izdanja – 2024

Mjesto izdanja – Skoplje

Elektronsko izdanje

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

373.3.016:78(035)=163.4(497.6)

VELJANOSKA, Pavlinka

Priručnik za Muzičko obrazovanje za treći razred [Електронски извор]
/ Pavlinka Veljanoska ; [prevedeno sa makedonskog jezika Izeta Babačić].
- Skoplje : Biro za razvoj obrazovanja, 2024

Начин на пристапување (URL):

https://brogovmk-my.sharepoint.com/:b:/g/personal/bro_macedonia_bro_gov_mk/ETg3fT7vJcZEiDOVHFOYrZMBtbr66aq1Ki2AO4b_loZNYA?e=N55rCV.

- Превод на делото: Прирачник по музичко образование за трето одделение.

- Текст во ПДФ формат, 107 стр., илустр. - Наслов преземен од екранот. -

Опис на изворот на ден 03.07.2024

ISBN 978-608-206-137-5

COBISS.MK-ID 64020741